



## **SZÁZSZORSZÉP PEDAGÓGIAI PROGRAM** **(A KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ, MAGABIZTOS GYERMEKEKÉRT)**

*„Nincs még egy ilyen kor, amikor a gyermeknek nagyobb szüksége lenne az értelmes segítségre, és minden, ami akadályozza a kreatív tevékenységben a tökéletesség elérésének esélyét csökkenti.”*

*(Maria. Montessori )*

*„Az emberismeret nem öncél. Felismeréseink alapján önkéntelenül jutottunk a nevelőmunkához, melyet immár évek óta űzünk. A nevelőmunka pedig kincsébánya az emberismeret fontosságát felismert, azt átélni és feldolgozni törekvő egyén számára, mert hiszen az emberismeret nem könyvbölcsesség, hanem gyakorlatilag kell megtanulni azt. Az emberismerőnek a lelki élet minden egyes jelenségét át kell élnie, önmagában felvennie, elkísérni az embert örömeiben és bánatában...”*

*(Alfred Adler)*



A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény előírásai szerint az akkor még egymástól függetlenül működő óvodánk mindkét tagja 1999 – ben megalkotta saját pedagógiai programját Százszorszép Óvodai Nevelési Program és Színes Téglák Nevelési Program néven, melyeket 2004-ben mindkét intézményünk módosított a hatályos jogszabályoknak megfelelően.

2004 szeptemberében a fenntartó a két óvodát összevonta, azóta egy intézményként, Óbudai Százszorszép Óvoda néven működünk. Kezdetben két különböző helyi nevelési programmal, majd a törvényi változások következtében a 2010-ben felülvizsgált, módosított és egységesített nevelési program alapján folytattuk a nevelőmunkát.

Pedagógiai Programunk az alábbi rendelkezések előírásainak figyelembe vételével készült:

- A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről,
- Az Emberi Erőforrások Miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete,
- A 363/2012. számú kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Budapest Főváros Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestület 280/ÖK/2001. (VI.27.) számú határozata
- Budapest Főváros Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestület 280/ÖK/2001. (VI.27.) számú határozatának módosítása (2015.05.29)
- A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

Pedagógiai tevékenységünket a fenntartó együttműködési megállapodása értelmében a Szőlőtő Kétnyelvű Oktatási Nonprofit Kft közreműködésével két (magyar és angol) nyelven végezzük. Óvodánk nevelőmunkájában kiemelt szerepet kap a kreativitás kibontakoztatása illetve a bátorító pedagógia.

2018. szeptember 4-én átdolgozott programunkba beépítettük az új rendeletben (Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja) szabályozott tartalmi elemeket, valamint beépítettük a pedagógiai tevékenység nevelőtestületünk által elfogadott módosult tartalmait, módszereit.

Programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül. Felhasználja *Alfred Adler individuálpaszichológiai téziseit és a bátorító pedagógiáját valamint Szuhányi Mária individuálpaszichológiai alapelveit, Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel, Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai program* című választható óvodai programok egyes fejezeteit.

Speciális nevelési feladatunk átfogja nevelőmunkánk egészét, megtartva mindazokat a jól bevált pedagógiai módszereket, eszközöket, értékeket, amelyek hatékonyságát az elmúlt évek tapasztalatai már bizonyították. Teret biztosít olyan új pedagógiai módszereknek, eszközöknek, amelyek hatékonyabbá, színesebbé teszik nevelőmunkánkat, óvodai életünket és a gyermekek fejlődését szolgálják.

Figyelembe veszi intézményünk sajátosságait, szem előtt tartva az óvodák sajátos arculatát, hagyományait, a szülők igényeit.



## I. Bevezető

*Mottó:*

*„Az élet legnagyobb ajándéka, ha sikerül megtalálni önmagunkat és kibontakoztatni a bennünk rejlő lehetőségeket”  
(ismeretlen szerző)*

Az óvoda, mint nevelési intézmény nem függetleníthető a környezeti hatásoktól, hiszen a nevelés mindenkor társadalomtól, embertől függő kollektív tevékenység. A mindenkori társadalom kultúrájával, szokásaival, értékrendjével mindig meghatározza a nevelés célkitűzéseit.

Mai társadalmunk folyamatos változáson megy keresztül. Változik struktúrája, átalakulóban van értékrendszere. Kialakulóban van az interkulturális (értékvilágok közötti átjárhatóság, kulturális interakció) és a multikulturális (kölcsonös megértés, együttélés egyazon társadalomban létező kultúrák között) szemléletmód elterjedése.

A társadalmi és kulturális változások hatására módosulnak a nevelési intézmények, a velük szembeni elvárások, a nevelési célok, módszerek, eszközök.

Fontos, hogy világunkban, így az adott intézményen belül is alkalmazkodni tudjunk a makró és mikro társadalmi elvárásoknak a helyi lehetőségekhez igazodva, és ki tudjuk alakítani ennek harmóniáját, érvényre juttatva a pedagógia komplexitását.

Az intézményünk két óvodájának környezetében élő családok szociális és szociokulturális helyzetére alapozva választottuk meg pedagógiai módszertárunkat. Jellemzően a jó szociális körülmények között élő, értelmiségi szülők keresik óvodánkat, általános az a tény, hogy nagy körütekintéssel választanak gyermeküknek intézményt, pedagógiai programot. Az óvodához való hozzáállásuk együttműködő, aktív, érdeklődő. Néhány általánosan tapasztalható nevelési attitűd is jellemző, amely a szülői szerep elbizonytalanodásában ölt testet, és amelyeket nem hagyhatunk figyelmen kívül pedagógiai programunk megfogalmazásakor. Tapasztalataink szerint a szülői jó szándék mellett is igen sok a „rosszul szeretett” gyerek, melynek különböző megnyilvánulásaival találkozunk:

- Elkényeztetettség.
- A szabályok, korlátok nélküli nevelés
- Az életkornak nem megfelelő ismeretek, élmények nyújtása.
- A szeretet tárgyiasult formában való megnyilvánulása.
- A szeretetadás érzékelhető kinyilvánításának hiánya.
- A gyermek számára negatív következményekkel járó büntetések alkalmazása.
- A túlzott elvárások.

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki legmegfelelőbb gondoskodást, nevelést. Olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen, amely igazodik egyéni



szükségleteihez, elősegíti a közösségi élet kialakulását, biztosítja az önmegvalósítás feltételeit.

Mai világunkban különösen fontos, hogy szülőként és nevelőként is megbízható értékeket közvetítsünk gyermekeink felé.

A programjainkban megfogalmazott, a gyermekek egyéni személyiségfejlesztéséhez rendelt pedagógiai feladatok, a megvalósulást segítő eszközök, módszerek az elmúlt évek tapasztalatainak eredményét tekintve ma is helytállóak.

***Nevelőmunkánkban fontos szerepet kell, hogy kapjon a gyermeki kreativitás kibontakoztatása, az önkifejezés, az önmegvalósítás, az önbizalom és önállóság erősítése. Ez nyilvánuljon meg a gyermekek mozgásában, játékában, gondolkodásában, verbális és vizuális kifejezőképességében. Erősítse a szép iránti fogékonyságukat, esztétikai érzéküket, alakítsa közösségi magatartásukat.***

Mindezek figyelembevételével építettük programunkat az individuálpaszichológia bátorító pedagógián alapuló kreatív személyiségfejlesztésre

Tartalmi kidolgozásánál elsősorban a gyermekek alapvető megnyilvánulási módjára és fő tevékenységi formájára, a játékra és a mozgásra alapozva fogalmaztuk meg a főbb nevelési területeken végzendő nevelési - fejlesztési feladatainkat.

Egyik legfontosabb feladatunknak a sokszínű óvodai tevékenységrendszer megteremtését tartjuk, ahol a nevelés feladatai egymással összefüggő komplex módon érvényesülnek tág teret biztosítva a gyermeki kezdeményezésnek, felfedezésnek, aktív együttműködésnek. Célunk, hogy olyan ösztönző, segítő, megértő feltételrendszert teremtsünk, amely egyenlő esélyt ad minden gyermek számára, ahol az önkifejezés állandó lehetőségeinek biztosításával elősegíthetjük a gyermekek kreatív tevékenységét, gondolkodását. Ilyen feltételek mellett válhatnak nyitottá, közlékennyé. Ezáltal vágyódnak környezetük megismerésére, felfedezésére, ráéreznek a problémák megoldásának nagyszerű örömére, fokozódik alkotókedvük, e közben fejlődnek a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkcióik, fejlődik közösségi és önérték érzésük, alakul pozitív életstílusuk, szociális tulajdonságaik, ügyesednek, növekszik testi erejük.





## II. Óvodánk adatai

Az intézmény neve, székhelye:

Telephely óvodája:



### **Óbudai Százszorszép Óvoda**

1032 Budapest Reménység utca 6.  
Telefon: 368-42-40  
e-mail: [remeny-o@kszki.obuda.hu](mailto:remeny-o@kszki.obuda.hu)  
honlap: [www.szazszorszepovi.hu](http://www.szazszorszepovi.hu)

1032 Budapest, Gelléri Andor Endre u. 6.-8.  
Telefon: 368-40-42  
e-mail: [tegl-a@kszki.obuda.hu](mailto:tegl-a@kszki.obuda.hu)  
honlap: [www.gyerekkert.hu](http://www.gyerekkert.hu)

### **Az intézmény fenntartójának neve:**

Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata

### **Az intézmény felügyeleti szerve:**

Budapest III. kerület Óbuda- Békásmegyér Önkormányzat Képviselő-testülete  
1033 Budapest Fő tér 3.

### **Az intézmény vezetője:**

Dr. Bozzayné Káli Tünde



### III. Óvodánk rövid bemutatása

Székhelyünk, a Reménység utcai óvoda 1973-ban épült kétszintes, klinkertéglával borított épületét előkert és hatalmas játszóudvar övezi. Óriási platánok, fenyőfák biztosítják a hűsítő árnyékot.

A Színes Gyerekkert óvoda mind földrajzi, mind környezeti szempontból igen kedvező területen fekszik. A Bécsi út fölött a Remete-hegy tövében, a Kiscelli kastély szomszédságában helyezkedik el, kiemelkedően jó környezeti adottságokkal rendelkezik. Az 1954-ben épült, óvodát fás, bokros, füves játszóudvar veszi körül, levegője tiszta, ózondús, Óbudán egyedülálló.

A folyamatos fejlesztés alatt álló játszóudvarainkban a játékok kiválasztására nagy gondot fordítunk, hogy biztonsági szempontból és a gyermekek sokoldalú mozgásigényének kielégítésére szempontjából is megfelelő legyen. Udvarunk fontos szerepet játszik gyermekeink mozgásfejlesztésében.

A Reménység utcai épületünk 5, a Gelléri Andor Endre utcai óvoda 4 csoportszobával rendelkezik. Mindkét épületünkben van egy-egy, a többenél kisebb alapterületű, kevesebb gyermek befogadására alkalmas szoba. A Színes Gyerekkert Óvodában ez a kisméretű helyiség a 6-7 évesek csoportja, ahol a negyedik óvodai nevelési évre itt maradó gyermekek hatékony képességfejlesztését tudjuk megoldani

Kisebbségi átalakításokkal, ma már mindegyik csoporthoz külön öltöző tartozik. A belső terek átalakítása, faburkolása, az öltözőszekrények egyedi kivitelezése, dekorálása esztétikus belsőt kölcsönöznek óvodáinknak.

Sajátos lehetőséget biztosít a szomszédságunkban lévő Óbudai Művelődési Központ, amely rendezvényeit, könyvtárát is szívesen látogatjuk, csakúgy, mint az óbudai múzeumok által kínált óvodai múzeumpedagógiai foglalkozásokat.

Óbuda történelmi múltja, a Margit-sziget, a Duna, a Kiscelli Kastély, a Remete-hegy közelsége kikapadhatatlan élményforrást biztosítanak számunkra nevelőmunkánkban.





## IV. Gyermekkép, óvodakép

### 1. Gyermekkép

*„A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.”  
(Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja)*

A gyermek maga a csoda, akinek az a dolga, hogy fejlődjön. Örökmozgó, kíváncsi, szeretetre és odafigyelésre vágyó közösségi lény, saját akarattal, önálló vágyakkal, álmokkal, képességekkel, ismeretekkel. Állandó fejlődésben lévő kisember, formálódó személyiséggel. Ha nem kap értő figyelmet, megtalálja azt a módot, hogy felfigyeljenek rá.

Ha odafigyelnek rá, szeretetet ad és feltétel nélküli bizalmat. Képes alkalmazkodni, érdeklődő, kíváncsi és tevékeny. Képes felfedezni a világot, képes adni és kapni. Csodálkozik és gyönyörködik. Nyitott és befogadó. Megismeri lehetőségeit, felfedezi önmagát. Alkotó fantáziája kiapadhatatlan, segítségével problémahelyzeteket teremt és old meg. Tevékenységein keresztül felfedez, tapasztal, hibázik és javít. Belső énje egyre több ismeretszerzésre sarkalja. Mindenre odafigyel, észrevétlenül tanul. Állandóan kérdez, kérdéseire válaszokat vár.

Természetes egyszerűséggel és könnyedséggel mutatja meg, hogy mit tud. Eljátssza, lerajzolja, megalkotja. Fantáziája segítségével a kitáguló világról szerzett ismereteit, tapasztalatait – belső indítatásból fakadóan – a saját képére, vágyaira formálja. Feltétele, hogy legyen, aki odafigyel rá. Aki megteremti számára azt a biztonságos, életkori sajátosságait, fejlődési ütemét figyelembe vevő, aktivitásra serkentő, élményt nyújtó, segítő, toleráns, elfogadó közeget, ahol biztosított számára mind ezen lehetőség. Elősegíti fejlődő személyiségének egyedi, senkihez sem hasonlítható kreatív alakulását. Biztosítja, hogy minden egyes gyermek a többiekkel egyenértékűnek, fontosnak érezze magát, tanuljon meg mások érzéseire figyelni, segíteni, örömet szerezni. Lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek felismerjék a határok betartásának, az alkalmazkodásnak a jelentőségét, bátran alkalmazzák a kommunikációs eszközöket, képességeik, tulajdonságaik ismeretében önállóak, igényesek legyenek.

A gyermek kibontakoztatásának feltétele az olyan bizalmat, érzelmi és fizikai biztonságot, segítségnyújtó megértést és toleranciát sugárzó közeg, ahol maximálisan érvényesítheti szükségleteit és jogait. Lehetősége van megismerni, felfedezni, kipróbálni önmagát. Ezeknek a feladatoknak csak akkor tudunk megfelelni, ha olyan öröm és sikerorientált tevékenységekre épülő magas színvonalú, szeretetteljes gyermekközpontú nevelést valósítunk meg, ahol a készségek, képességek fejlesztése, az értékek közvetítése. a meglévő hátrányok csökkentése elsődleges feladatként jelenik meg. Óvodai nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermek egyéni sajátosságait, jogait tiszteletben tartva.

***Óvodánk ezeknek a kívánalmaknak szeretne megfelelni.***



## 2. Óvodakép

**Óvodánk feladatának tekinti** az optimális feltételrendszer megteremtésével az életkori sajátosságokra épülő tevékenységi formákra alapozva – a családdal szorosan együttműködve – olyan erkölcsi, pedagógiai, fejlesztő-nevelési feladatok megszervezését, amely lehetővé teszi, hogy minden gyermek eljusson a korának megfelelő jártasságok, készségek és képességek szintjére.

Feladatunk továbbá megteremteni számukra azt az ideális nyelvi környezetet, amely lehetővé teszi az idegennyelv-elsajátítás az óvodáskor életkori sajátosságainak leginkább megfelelő és leghatékonyabb lehetőségét, valamint

azt az ideális bátorító környezetet, amelyben önbizalommal, életkornak megfelelő önismerettel, metakommunikatív képességekkel rendelkező, együttműködő gyermekeké válnak,

így kreativitásuk kiteljesedhet, kibontakozhat.

Pedagógiai programunkban megfogalmazott céljaink, feladataink, a megvalósítást elősegítő módszereink, eljárásaink megmutatják az utat az óvoda hármaskörének teljesítéséhez.

<u>Óvó- védő:</u>	<u>Szociális:</u>	<u>Nevelő – személyiségfejlesztő:</u>
A gyermeki személyiség elfogadása.	Minden gyermek számára azonos jog biztosítása az óvoda „használatához” testi, lelki szempontból egyaránt.	Olyan tárgyi feltételek, nevelői hatások, nevelési módszerek biztosítása, melyek az óvodáskor végére a gyermek számára az iskolakezdéshez legoptimálisabb fejlettségi szintet eredményezik, így módon segítve a sikeres iskolai beilleszkedést.
Az életkori sajátosságok figyelembe vétele.	A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeknek önazonosságuk megőrzésének, ápolásának, erősítésének, a multikulturális és az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása.	Elsődleges, hivatásukból adódó nevelői feladatunk a gyermekek személyiségének alapos megismerése, fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, testi, szociális és értelmi képességeinek egyéni és életkor-specifikus alakítása elsősorban a játékon keresztül, az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével. (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket is)
Az egészség megővése.	A hátrányok csökkentése.	
Pozitív érzellemmel telített, vidám, derűs légkör biztosítása.		
Gyermekvédelmi feladatok teljesítése.		
A gyermekbalesetek elkerülése, lehetőségek kiküszöbölése.		





### 3. Nevelésünk alapvető célja

***A 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságainak és minden egyes gyermek egyéni képességeinek és fejlődésmenetének figyelembe vétele mellett az egészséges, harmonikus személyiség kibontakoztatása. Olyan nyitott, kreatív, együttműködő, kiegyensúlyozott, optimista, kezdeményező, magabiztos, idegen nyelv befogadására és alkalmazására képes gyermekek nevelése, erősítése, akik készek a közösségi magatartásra, örömmel készülődnek az iskolába, készek az új kihívások befogadására, eligazodnak szűkebb környezetünkben, rendelkeznek mindazokkal a szükséges testi, szociális, értelmi képességekkel, érettséggel, amely biztosítja számukra a sikeres iskolai élet megkezdését.***

### 4. Alapelveink

- A gyermekközpontúság, a gyermekek mindenkifelett álló érdekének tiszteletben tartása
- Az érzelmi biztonságot nyújtó esztétikus, derűs óvodai környezet biztosítása
- Az egyéni bánásmód, a gyermekek életkori sajátosságaira épülő egyéni fejlesztés fejlődési ütemük, képességeik, személyiségük, terhelhetőségük figyelembe vételével.
- A szabadon választott tevékenység - elsődlegesen a játék - sokoldalú lehetőségeinek biztosítása
- A játékba integrált, a tevékenységekben megvalósuló tanulás lehetőségének megteremtése
- Az anyanyelvi, az érzelmi és a környezettudatos nevelés és a mozgás kiemelt területként való kezelése.
- A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő eszközök, módszerek alkalmazása
- A minőségi munka iránti elkötelezettség, szakmai önképzésre, továbbképzésre való igényesség
- A családi nevelés kiegészítése, a szülő – óvoda partner kapcsolat hatékony kialakítása, fenntartása.
- A hátrányok kompenzálása
- A különösen tehetséges gyermekek egyéni képességeihez igazodó összehangolt fejlesztése,
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a szükséges segítség, gondozás, nevelés biztosítása.
- A bizalomra épülő kapcsolatrendszer kialakítása.



## 5. Küldetésnyilatkozat

*Az Óbudai Százszorszép Óvoda - küldetését a következőkben deklarálja:*

Az óvodavezetés demokratikus irányítása mellett a munkatársak együttműködő közösségben dolgoznak, melynek fontos jellemzői az egyenértékűség, az egymás iránti bizalom, tolerancia, mely minta a gyermekcsoportok közösséggé válásához.

Az óvodánkban biztosítjuk az azonos jogok megvalósulását. Tiszteletben tartjuk a szülőknek azt a jogát, hogy vallás- és világnézeti meggyőződésüket családi nevelésükben érvényesíthessék. Az óvoda munkatársai vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglalnak állást, ezekben a kérdésekben semlegesek maradunk.

Programunk szellemének megfelelően kerülünk mindenfajta korlátozást, zaklatást és hátrányos megkülönböztetést.

Bármilyen intézményi hatáskörben hozott döntést felül kell vizsgálnunk, ha bárki jelzi, hogy ez a döntés a gyermek érdekével ellentétes, és ha ez bebizonyosodik, a döntés semmissé válik.

Óvodánkban a titoktartási kötelezettség minden munkatársunkra vonatkozik.

**Az élet legfőbb értékeinek tartjuk a következőket:**

- Belső harmónia, lelki béke.
- Önbizalom, jó fellépés.
- Barátok, társak, az emberek szeretete, bizalma.
- Örömmel végzett, alkotó munka, élethivatás.
- Családi boldogság, szeretteink egészsége, boldogulása.
- Egészség, erő, munkabírási, erős idegrendszer.
- Függetlenség, szabadság, az, hogy az ember maga dönthesse sorsáról.
- Az a tudat, hogy az ember hasznos és fontos munkát végez.

Ezt kívánjuk biztosítani munkatársainknak az optimális munkafeltételek nyújtásával, óvodásainknak nevelésünk optimális személyiségfejlesztő hatásával.



## 6. Az óvodapedagógus, mint modell

Az óvodapedagógus legyen modell, példakép a gyerekek, szülők számára, mint a gyermekek nevelésével, fejlesztésével a család után legtöbbet foglalkozó domináns személy.

Értékfelfogása erősen hat a gyerekekre. Fontos, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. E programot megvalósító óvópedagógus közvetítse a kreativitás szellemiségét, amely a gyermek egész személyiségének harmonikus fejlesztését, önállósulási törekvéseit, kifejezőkészségét, alkotóvágyát, a tevékenykedés örömét és sikerélményét biztosítja. Rendelkezzen megfelelő önismerettel, ezáltal önfelelősséggel és önbizalommal. Törekedjen belső harmóniára, kiegyensúlyozottságra, az értékek megőrzésére, kialakítására. A gyerekek számára nyújtson biztonságot, védelmet, hogy bizalommal forduljanak hozzá. Fejlesztésükhöz találja meg azokat az egyéni módszereket, amely a gyermek pozitív énképének, önbizalmának kialakulását segíti elő. Legyen képes bármely tevékenységével, alkotásával esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket.

Ismerje fel határait, tudja, mire képes, mik a lehetőségei, és ezeket maximálisan használja ki. Legyen igénye az önművelődésre, szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztésére, legyen nyitott a folyamatos tanulásra, új ismeretek kreatív alkalmazására..

Személyiségvonásaiban jelenjen meg a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben legyen érezhető a hitelesség, tapintat és empátia, a megértés és együttműködés.

Tudjon összehangolt munkát végezni a vele egy csoportban dolgozó pedagógussal, a pedagógiai munkát segítő dajkával és az angol anyanyelvű nevelővel. Tudja megosztani a pedagógiai feladatokat. Legyen képes a nevelési elveket a gyakorlatban is egyeztetni. A kialakult nevelési, pedagógiai vitákban legyen meggyőző vagy meggyőzhető. Fogadja el tévedését és tudja korrigálni. Vállaljon felelősséget a közösen kitűzött célok, és feladatok megvalósításáért. Pozitív szemlélettel, tevékenyen és türelemmel oldja meg a feladatokat és problémákat. Kommunikációja legyen egyértelmű, konstruktív.

A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatában a döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítse a legjobb megoldás kialakítását. Legyen elkötelezett a minőség iránt.

### Az óvoda valamennyi munkatársa:

- érezze sajátjának, „második otthonának” az óvodát
- az épület helyiségeinek rendben és tisztán tartásával, esztétikus dekorálásával járuljon hozzá a gyerekek és felnőttek jó közérzetéhez
- jól ápolt megjelenésével, kulturált kommunikációval, segítő hozzáállással keltsen jó benyomást mind szülői körben, mind az óvodába látogató hivatalos és nem hivatalos személyekben



## V. Az óvodai nevelés feladatai

### V.1. Óvodai nevelésünk három alappillére

#### 1. A kreativitás

„A kreativitás alkotóképességet, teremtőképességet jelent, amely során a különféle képességek szerveződése lehetővé teszi az elszigetelt tapasztalatok összekapcsolását, újszerű értelmezését és új formában történő megjelenését.” (Guilford)

A kreativitás megmutatkozik:

A problémák iránti érzékenységben

A gondolkodás könnyedségében (fluencia), amely a szavak, gondolatok közötti kapcsolatok gyors képzésében nyilvánul meg.

A gondolkodás rugalmasságában (flexibilitás), ez teszi lehetővé a megoldások célszerű variálását.

A gondolkodás eredetiségében (originalitás), a szokatlan megoldások képességében rejlik.

#### A gyermek kreativitása

A kreativitás, az ötletesség a legfőbb hajtóerő a gyermek fejlődésében!

A gyermek azzal, hogy valamit kíváncsiságból kipróbál, új helyzeteket teremt, az újdonság pedig lenyűgözi, örömet ad és mint új tapasztalat, pillanatonként bölcsébbé teszi. A sok különös szituáció révén a gyermek levonja tudattalanul is a tanulságot. Bizonyos helyzetek között hasonlóságokat, analógiákat fedez fel, és közös vonásait tudásként építi be elméjébe. Ez a tudás azután már alkalmazható más helyzetekre is. Az újdonságok tehát hasznos tapasztalatokat jelentenek, ezeknek táptalaja pedig az, hogy gyermek manipulál, foglalkozik dolgokkal, tárgyakkal, először inkább csak kipróbál, később elmélázik valamin, majd akár egészen hosszan elgondolkozik valamin, és csak az után cselekszik. De ahhoz, hogy manipuláljon, kell valami, ami elindítja a kipróbálást, ez pedig az ötletvezéreltség. Kell egy elindító öltet, valami, ami még nem volt. Ekkor jön elő a kreatív gondolkodás, ami a már meglévő tapasztalatokat keresztezi a kíváncsisággal.

Fontos feladatunk, hogy a tapasztalás, ötleteinek kipróbálása útjába ne állítsunk gátakat.

Ideális esetben a gyermek az ötleteit meg is valósítja, átviszi alkotó munkába: fest, agyagozik, rajzol és énekel, meséket talál ki, vagyis minden tevékenységében képes újat alkotni, ami örömmel tölti el. Fontos, hogy a pedagógus ennek teret adjon, ezt elismerje, értékelje. Így válik a hajtóerővé a kreativitás a gyermek fejlődésében.



## **2. Az idegen nyelvi nevelés**

A kisgyermekkorai nyelvtanítás nem a tudatos nyelvhasználatot, nyelvi szabályok alkalmazását célzó nyelvtanulást, hanem a spontán, az anyanyelv elsajátításához hasonló nyelvelsajátítást tűzi ki célul, melynek távlati célja a kommunikációs kompetencia elérése idegen nyelven. Az ilyen korai nyelvelsajátításnak azért van létjogosultsága, mert az óvodások artikulációs bázisa még nem alakult ki az anyanyelvükön, így az még könnyen alakítható. Ebben az életkorban pszichológiai gátlások még nem akadályozzák a nyelvtanulást. A gyerekek a nyelvelsajátítást az anyanyelvük elsajátításához hasonlóan végzik. A program természetes, a kisgyermek életkori sajátosságainak megfelelő nyelvtanulási módot tartalmaz, melyben az új szavakat, kifejezéseket a folyamatos játék és egyéb hétköznapi tevékenységek természetes velejárójaként sajátítják el a gyerekek.

Az óvodánkban működő „egy személy – egy nyelv” modell egy európai szellemiségű nyelvelsajátítási módszer. Lényege, hogy mindkét nyelvet külön személy képviseli. A nyelvi mintát egy-egy személy demonstrálja, így a gyerekek ösztönösen fordulnak a pedagógushoz annak saját anyanyelvén.

A nap teljes egészében (a délutáni pihenés idejét kivéve) két pedagógus foglalkozik a gyerekekkel: a magyar óvodapedagógus és az angol anyanyelvű pedagógiai asszisztens. Így az óvodában töltött idő teljes egészében természetes módon jut el a gyerekekhez az angol nyelv. A két pedagógus a nap folyamán mindig saját anyanyelvén beszél a gyerekekhez minden élethelyzetben. Az angol nevelők a nyelvi kifejezéseket állandóan kísérik nonverbális szinten is. A gyerekek a helyzetből megértik, miről van szó, tehát szituatív felfogóképességük segítségével jönnek rá a nyelvi kifejezésformák jelentésére.

**Az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás fő terepe a játéktevékenység, alapja az érzelmi biztonság.**

Az angol anyanyelvű nevelő a nap minden tevékenységében aktívan részt vesz. Bekapcsolódva a gyerekek játékába, kihasználja a játékban (mint alapvető óvodai tevékenység formában) rejlő lehetőségeket, így alkalma nyílik a nyelvi fejlettségi szint folyamatos felmérésére és az egyéni fejlesztésre. Részt vesz a gondozási tevékenységekben (étkezés, mosdó használat, öltözködés), amely alkalmat teremt a napi élethez kapcsolódó szavak, kifejezések spontán beépüléséhez. A közösen megtervezett szervezett tevékenységek keretében a magyar pedagógussal összehangoltan közvetíti angol nyelven az ismereteket a gyerekek felé. Az egyes fejlesztési területek nyelvi megosztottsága, az angol nyelvi készségfejlesztés a nevelési területek részletes kidolgozásánál található

**Célunk**, hogy a gyerekek az ösztönös, játékos és utánzáson alapuló nyelvtudásukat az iskolában a tudatosság szintjén alkalmazzák.

### **Feladataink:**

- Az idegen nyelven zajló tevékenységeken, párbeszédeken keresztül szeretnénk meg a gyerekekkel az idegen nyelvet.
- Szoktassuk az óvodásokat az idegen nyelvű beszédhez.
- Motiváljuk őket, hogy ismételjék, használják az idegen nyelvű kifejezéseket.
- Ismertessük meg a gyerekeket az angolul beszélő népek dalaival, mondókaival, játékaival, így közvetítve számukra más népek kultúráját is.



- Hangoljuk rá a gyermekeket az iskolai idegennyelv-tanulásra, illetve az ahhoz szükséges készségeket alakítsuk ki.

**Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:**

- Megértik az egyszerű, hétköznapi kommunikációban elhangzó mondatokat angol nyelven, az angol gyerekek magyar nyelven.
- Képesek az idegen nyelvű kérdésekre az idegen nyelven, vagy anyanyelvükön válaszolni.
- Tőmondatokban, vagy akár kulcsszavak egymás mellé rakásával mindennapi tevékenységeikről, illetve a feldolgozott témákról az idegen nyelven is megnyilatkoznak.
- Megnevezik a környezetükben lévő tárgyakat és ismerik az óvodában feldolgozott témakörökhöz tartozó legfontosabb szavakat angol nyelven. Passzív szókincsük jelentősen nagyobb az aktívnál.
- Jelentős számú angol nyelvű dalt, mondókát, verset és mesét is ismernek.





### **3. Az individuálpaszichológia - bátorító pedagógia**

*Individuálpaszichológia – bátorító pedagógia: Az Alfred Adler és Rudolf Dreikurs által kidolgozott módszer alapelve, hogy a gyermek, az ember egyedi, egyszeri, megismételhetetlen individuum, fő célja a gyermek megértése.*

*A személyiség társadalmi -, közösségi lény voltát helyezi előtérbe. Az egyén minden erejével arra törekszik, hogy társaival az együttélés összefüggéseit keresse, egyenértékű lehessen a közösségben és megtalálja fontosságát- és saját biztonságát. Az individuum egységes megbonthatatlanságát, a cél és feladatorientáltságát helyezi előtérbe. Kiemeli a kisebbségi érzés létét. Ez az, ami ellen küzdünk, ezt igyekszünk kompenzálni.*

Az érzelmi kompetencia két legfontosabb komponense az érzelmek kifejezésének és szabályozásának a készsége. A szociális interakció sikeressége nagymértékben függ attól, miként tudjuk közvetíteni mások felé érzéseinket, érzelmileg hogyan alkalmazkodunk az adott társas helyzethez, ugyanakkor a verbális és a nem verbális kommunikációs jelzések – amelyeken keresztül az érzelmek kifejezése történik – megértése és értelmezése szintén alapvető jelentőséggel bír a hatékony szociális kommunikációban, amely az egyik legfontosabb részterülete a szociális kompetenciának. Az érzelmek szabályozásának készsége alapján működik az érzelmek megfigyelése, értékelése, valamint rövid vagy hosszú távú módosítása.

Az érzelmi és szociális kompetencia kialakulásának előfeltétele, az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság, amelyet környezete és a vele foglalkozó felnőtt teremthet meg számára.

Feladatunk, hogy segítsük elő a szociális interakciók folyamán a gyermekben megjelenő érzések, érzelmek kifejezését, szabályozását. Így fejlődjön érzelmi kompetenciájuk.

Támogassuk a gyermekek kooperációs képességét, hogy egyenértékű lehessen a közösségben, megtalálja fontosságát és biztonságát.

A téves célokból a konstruktivitás felé segítjük őket.

Pozitív, bizalom teli légkörben, spontán, játékos tapasztalatszerzést kell biztosítanunk!

Gyermekeink ezáltal megerősítést kapnak képességeikről, fokozva bennük a tanulás iránti vágyat. A folyamatos, párhuzamosan is végezhető tevékenységek irányítása során, személyre szabott pozitív értékeléssel segítsük elő a gyermekek személyiségének kibontakozását!

A konfliktushelyzetek megoldásában nagy segítség a kialakult magatartási szokásrendszer, amelyben a gyerekek maguktól is rájönnek, mi a helyes és mi a helytelen. Ha nem oldjuk meg helyettük a problémákat, megtapasztalják, mikor célszerű engedniük, mikor szükséges lemondaniuk saját elgondolásaikról. Ezen interakciók közben a gyermek énképe erősödik, megtanulja figyelembe venni a másikat, szocializációja felgyorsul.

A gyermekek személyiség fejlesztésében, a helyes önértékelésük kialakításában a pozitív megerősítés a legfontosabb eszközünk.

Minden, gyermekekre vonatkozó visszajelzés konkrét, célirányos, további tevékenységre serkentő, pozitív és segítő attitűddel megfogalmazott.



### A bátorító pedagógiai alapelvei

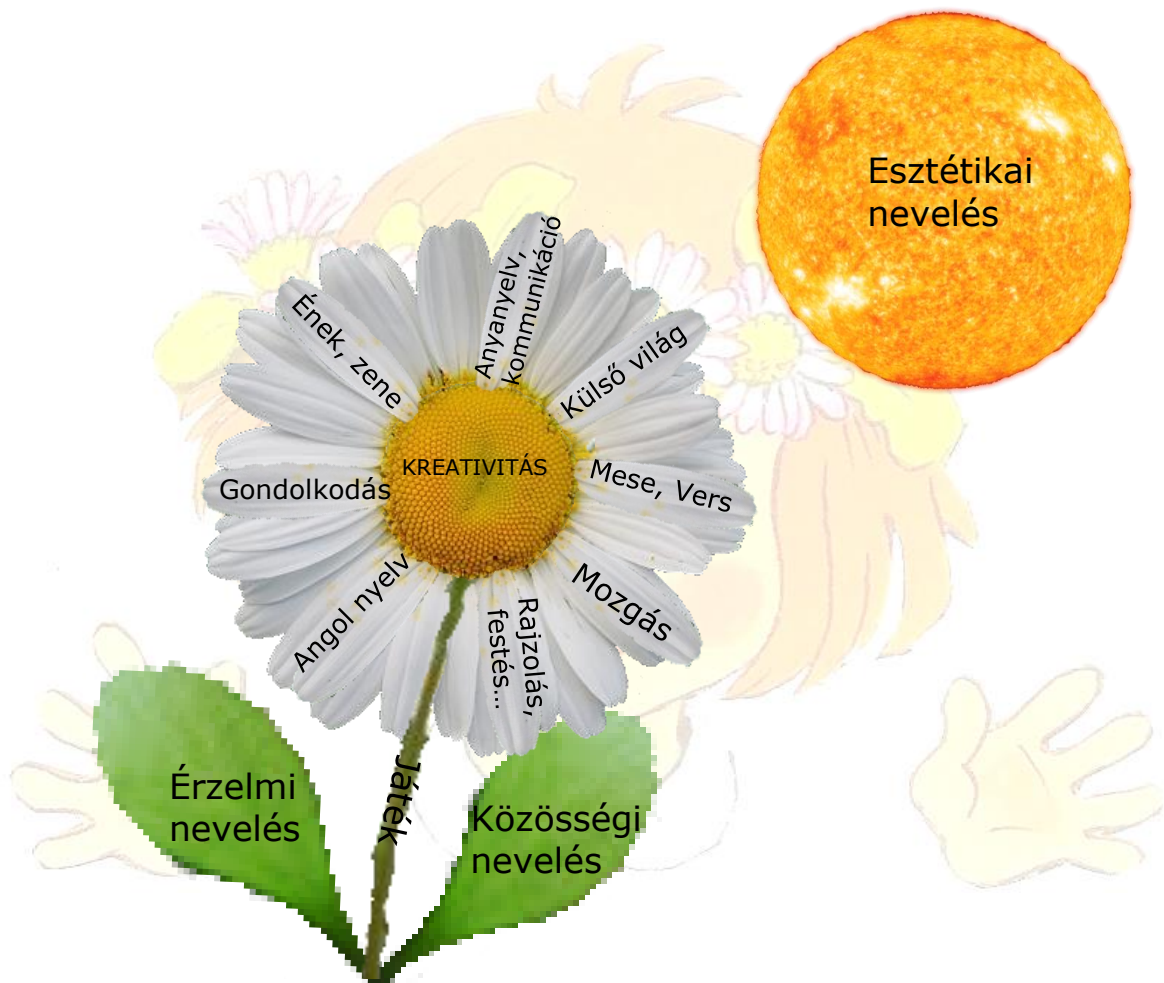
1. Egyéni módon neveljünk!
2. Mint nevelők legyünk passzívak!
3. Adjunk annyi önállóságot és szabadságot a gyermeknek, amennyit a körülmények megengednek.
4. Igyekezzünk beleélni magunkat a gyermek lelkivilágába
5. Öröm, jókedv honoljon a szobában, amelyben a gyermek él
6. Jóság, türelem, pajtáság legyen magatartásunk jellemzője. Kifogásainkat csak négy szemközt mondjuk, barátsággal
7. Tárgyilagosság (objektív) és tárgyiasság (realitás) vezessen bennünket
8. Ha hiba történt, mindig magunkban keressük a hibát, ne a gyermekben
9. Ne veszítsük el a gyermekbe vetett bizalmat. A nevelés olyan munka, mely bizakodást és optimizmust kíván.







## NEVELÉSÜNK RENDSZERÁBRÁJA





## V.2. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

*„Az egészséges életmódra nevelés,  
az egészséges életvitel igényének  
alakítása kiemelt jelentőségű.  
Az óvodai nevelés feladata a gyermek  
testi fejlődésének elősegítése.”  
(Óvodai nevelés Országos alapprogramja)*

Óvodai nevelésünk minden tevékenységével szolgálja a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

A gyermekkor egyik legjelentősebb szakasza az óvodáskor, mivel az általános fejlődés üteme ilyenkor a legnagyobb. Ezekben az években alakulnak ki az alapvető egészségi és szociális szokások is, ezért kiemelkedő szerepe van az óvodai nevelésnek a gyermekek egészséges életvitelének megalapozásában.

**Célunk:** Az óvoda környezeti, tárgyi adottságait teljes mértékben kiaknázva:

- Az egészséges életritmust kialakítani.
- A családi környezeti hatásokat, lehetőségeket kiegészíteni.
- A test és a lélek egyensúlyát megteremteni.

***A gyermekek gondozása szeretetteljes odafigyelést kíván a pedagógustól, az angol nevelőktől, dadustól egyaránt.***

**Feladataink:**

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A gyermek jó közérzetének, komfortérzetének kialakítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, az egyéni mozgásigények, az öngyógyítás lehetőségének biztosítása
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Élettani szükségletek biztosítása (korcsoportonként a napirend kialakítása).
- A testi szükségletek kielégítéséhez fontos higiéniai feltételek megteremtése
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése



- A bántalmazás, erőszak megelőzése
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

### **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- Egyéni fejlettségükhöz mértén mozgásuk összerendezetté, harmonikussá válik.
- Belső igénnyé válnak az egészségügyi, higiénés szokások.
- Önállóan, kis segítséggel tudnak öltözködni. Egyéni szükségletüknek megfelelően a hőmérséklettől függően jelzik igényüket.
- Étkezésnél az igényelt ételmennyiséget el tudják dönteni, igénylik az egészséges ételek jelenlétét a mindennapokban.
- Kialakulnak a kulturált étkezési szokások.
- Örömmel és szívesen tartózkodnak a szabad levegőn, bátran használják a csoportszobai és udvari mozgásfejlesztő játékeszközöket



## **1.1 Egészségfejlesztési program**

### **1.1.1. Egészséges táplálkozás**

*Alapelvek:*

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű *a gyermek egészséges táplálása.* A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az *öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából* kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:



*kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs  
gyümölcs, zöldség,  
hús, hal, tojás,  
tej és tejtermék,  
olaj, margarin, vaj, zsír.*

Az óvoda étkezését biztosító étkeztető cég kapcsolattartójával havonta történik egyeztetés az étlap összeállításáról, különös figyelemmel a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.

**Az óvoda és a pedagógusok feladatai:**

- Az óvodapedagógusok mindent megtesznek, hogy megismertessék a gyermekeket az új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Kulturált körülmények között az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához. Megkedveltetik az ízeiket, intenzív rágásra ösztönöznek, folyamatosan folyadékot biztosítanak. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismertetik meg a gyerekeket. Fokozottan ügyelnek a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (gyermekétkeztető cég vagy a család biztosítja).
- Tanácsot adnak, hogy az óvodai étrendet otthon milyen egészséges ételféleségekkel egészítsék ki (alacsony zsírtartalmú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi, barna kenyér, gyümölcs, zöldség), milyen haszontalan ételeket és italokat kerüljenek (cukros, sós, zsíros ételek és italok)
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás). Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai feldolgozásra kerülnek a foglalkozásokon is. Minden tanévben sor kerül az egészséggel kapcsolatos projekt megvalósítására.
- Önkéntes felajánlással a szülők kiegészíthetik gyümölcscsel, zöldséggel az óvodai étkezést, mely előkészítését, tálalását a dajkák végzik

**Mindennapos testnevelés, testmozgás**

*Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért*

Változatos napi és heti rendszerben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését. Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1 kötelező mozgás tevékenységet vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.

Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi. (A mozgás fejlesztés részleteit lásd a mozgás fejezetben.)



### 1.1.2 Személyi higiéné

*Óvodapedagógus feladatai:*

#### ***Jól ápolt megjelenésével mintát ad a gyermekeknek.***

##### *Tisztálkodás*

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A tisztálkodási folyamatát, helyes sorrendjét és technikáját megismerteti a gyermekekkel.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Felhívja a figyelmüket a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolására, a ruházat higiénéjára, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

##### *Öltözködés*

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és az öltözködés között.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot az öltözőszekrények rendben tartásában.

##### *Pihenés*

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését.
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. Biztosítja a rugalmas pihenés lehetőségét.
- Az ágynemű tisztításáról a szülők gondoskodnak, általában három hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

##### *Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiéniai szabályok kialakítása.*

- Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák és a takarítók meghatározott rend szerint végzik feladataikat..
- Az óvodapedagógusok feladata a balesetveszély és a fertőzések elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezelni, szükség esetén kezdeményezni tisztítását, javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri



játékoknál, sőtán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos közlekedés szabályaira.

- A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, szakszolgálatok az óvoda védőnője, fogorvosa, , segítségével.
- Az óvodapedagógus folyamatosan konzultál és együttműködik a logopédussal, fejlesztő pedagógussal, pszichológussal, kiemelt figyelmet igénylő és sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a külső szakemberekkel.

Az egészséges életmód alakításában kifejtett pedagógiai tevékenységeink mindegyikében részt vesznek az angol nevelők is. A tevékenységek gyakorlása közben folyamatos lehetőség adódik a nyelvvél való spontán ismerkedésre, hiszen a szituáció, a rutinosan elvégzett önkiszolgáló tevékenységek biztosítják a megértést, később a passzív nyelv aktívvá fordulása után a tevékenységek közbeni adekvát párbeszédet.

### **1.1.3. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése**

*Alapelvek:*

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut a szülőknek, hiszen a felnőttek modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Mivel az óvodában s annak 5 méteres körzetében tilos a dohányzás, így az intézményben e tevékenység gyakorlására utaló példát nem látnak a gyermekek. Ám a dohányzás másodlagos jelei minden dohányzón megmutatkozhatnak. Cél tehát, hogy az óvoda teljes mértékben dohányzás mentes terület legyen, vagyis egy dolgozó se hódoljon e szenvedélynek.

*A dohányzás megelőzését szolgáló, a drog és alkohol veszélyeit életkornak megfelelő szinten megismertető óvodai egészségnevelési program tevékenységei :*

- **Szabad beszélgetések.** A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamilyen aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan).
- Az egészséges életvitel téma beiktatása az egészség projektbe, mely lehetőséget ad a dohányzás (alkohol, drog) ellenes magatartás megalapozására.
- Szülői felvilágosító munka, kerekasztal beszélgetések, szülői értekezletek, egészségnap, egyéb rendezvények alkalmával.

### **1.1.4. A bántalmazás, erőszak megelőzése**

*Alapelvek*

A WHO definíciója:

*„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”*

*(Részletezését lásd a gyermekvédelem fejezetben)*



### 1.1.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

*Alapelvek:*

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

A pedagógusok feladatai:

- A gyerekekkel ismertetni kell az épület belső tereiben, az óvoda udvarán valamint egyéb helyszíneken (kirándulások, séták stb.) érvényes biztonsági előírásokat.
  - Védő-óvó előírás:
    - az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
    - a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
    - a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése.
  - A biztonsági előírásokat a gyerekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni.
  - Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyerekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz a Reménység utcai épületben az emeleti fejlesztő szobában, a földszinten a konyhában, a Téglá utcában a fejlesztő szobában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül.

Az udvari játékok ellenőrzéséért a munkaköri leírásukban meghatározott rendszerességgel a két kertész-karbantartó felelős. Ez kétévenkénti szakértői felülvizsgálattal egészül ki.





## V.4. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció

*„Ha bensejében derűs az ember,  
Akkor a világ is kifényesedik körülötte.”  
(Kassák Lajos)*

Az érzelmi kompetencia két legfontosabb komponense az érzelmek kifejezésének és szabályozásának a készsége. A szociális interakció sikeressége nagymértékben függ attól, miként tudjuk közvetíteni mások felé érzéseinket, érzelmileg hogyan alkalmazkodunk az adott társas helyzethez, ugyanakkor a verbális és a nem verbális kommunikációs jelzések – amelyeken keresztül az érzelmek kifejezése történik – megértése és értelmezése szintén alapvető jelentőséggel bír a hatékony szociális kommunikációban, amely az egyik legfontosabb részterülete a szociális kompetenciának. Az érzelmek szabályozásának készsége alapján működik az érzelmek megfigyelése, értékelése, valamint rövid vagy hosszú távú módosítása.

A szociális interakciók kezelésében kiemelten fontos érzelmi készségek:

- a mások érzelmi állapotának fel-ismerése,
- az érzelmek közötti különbségtétel,
- az érzelmek verbális és nem verbális kifejezése,
- az empátia és a szimpátia felismerése mások megnyilvánulásaiban,
- az érzelmek és azok kommunikálása közötti összefüggések megértése,
- a negatív, frusztrált helyzetekben átélt érzelmek szabályozása, valamint
- a különböző emberi kapcsolatokra jellemző érzelmi viszonyulások megértése és azok alkalmazása a társas interakciók során (Zsolnai és Kasik, 2007).

**Az érzelmi és szociális kompetencia kialakulásának előfeltétele, az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság, amelyet környezete és a vele foglalkozó felnőtt teremthet meg számára.**

### A beszoktatás

Az első találkozás az óvodával, annak emberi, érzelmi és tárgyi környezetével, szinte minden gyermek esetében meghatározza és befolyásolja az óvodához fűződő későbbi kapcsolatát. A gyermek óvodai beilleszkedése, későbbi szokásainak kialakítása nagyfokú nevelői tapintatot igényel. Bármely életkorban történik is a beszoktatás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás nemcsak a csoportban dolgozó magyar óvodapedagógusokkal és angol nevelőkkel, hanem az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény.

A beszoktatás módja épületenként különböző (anyás illetve fokozatos), így a hozzánk jelentkező szülőknek lehetőséget adó a választásra.

#### A beszoktatás folyamata:

Az érdeklődő szülőknek az óvodai jelentkezést megelőző áprilisban ovibemutatót tart az óvoda, ahol az óvoda pedagógiai programját, a gyermekek mindennapjait ismerteti az óvodavezető. Majd nyílt napon vehetnek részt gyermekükkel, a leendő csoportszobájában





játszhatnak, ismerkedhetnek az óvó néikkel. A felvételt követően minden családnak személyes levélben, majd szülői értekezleten személyesen bemutatjuk a beszoktatás folyamatát, tanácsokat adunk, hogyan készíthetik fel legjobban gyermeküket az óvodás lésre. A felvételt követően már az aktuális családi napra meghívjuk a családokat, a pozitív élménnyel kötődést kialakítva a gyerekekben.

#### *Fokozatos beszoktatás - Reménység*

A nevelési év első napján az egyéni személyiségvonásokat, reakciókat figyelembe véve javasoljuk csak rövid idő eltöltését az óvodában, majd napról napra növeljük az óvodában töltött idő hosszát. Ha nagyon nehéz az elválás, rövid kis időre valamelyik szülő marad a csoportszobában, megnyugtatja gyermekét.

#### *Anyás beszoktatás – Színes Gyerekkert*

A nevelési év első két hetében a gyermekét beszoktató szülő benn töltheti napjait az óvodában, részt vehet az óvoda tevékenységeiben, segíti a kisóvodást megszoknia új környezetét. Ha nagyon nehéz az elválás, a beszoktatási idő meghosszabbítható, vagy felválthatja a fokozatos beszoktatás.

A beszoktatási folyamat mindkét épületünkben teljesen személyre szabott, egyéni ütemben történik.

#### *Kényelvűség a beszoktatási időszakban*

A gyermek beilleszkedésének elősegítése nagyfokú nevelői tapintatot igényel.

Az érzelmi kötődés az első napokban/hetekben elsősorban a magyar pedagógusokkal alakul ki. A gyermek ösztönösen ahhoz fordul, akit megért, s akivel meg tudja értetni magát. Az angol nevelő csak lassan, tapintatosan, nagyfokú odafigyeléssel közeledik a gyermek felé, építgeti a kapcsolatokat. Ezekben a kezdeti nehéz időkben sok türelemre, megértésre, tapintatra van szükség, hogy aztán lépésről lépésre kiépíthessük a kommunikációs hidat minden kisgyerekekkel. Kezdetben ezért mindig, mindenhol mindketten egyszerre ott van a két felnőtt (csoportszobában, öltözőben, fürdőszobában, udvaron stb.) Együtt fogadják az érkező gyerekeket, s kezdik meg a nap – mint az egész óvodai élet – legfontosabb és legalapvetőbb tevékenységét, a játékot, mely közben a gyermek derűs, felszabadult, mely kiapadhatatlan örömforrás a számára. A közös játék során alakul ki, majd mélyül el a gyerekek és az angol nevelő között az érzelmi kapcsolat, mely a további együttműködés alapja.

#### *Az angol nevelő szerepe az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelésben*

Az óvodába kerülő gyermek énközpontúsága alapján elsősorban önmagára képes figyelni, de megfelelő biztonságot, szeretetet közvetítő környezetben képessé válik az együttéléshez szükséges erkölcsi normák betartására, a közösségi élet szabályainak elfogadására és kialakítására. Célunk a különböző kultúrájú, temperamentumú, érdeklődésű, különböző családi háttérrel rendelkező gyermekekből olyan közösséget kovácsoljunk, amelyben jól érzik magukat, képesek együttműködni.

Az óvodában a gyermek személyiségfejlődése széles tevékenységbázison nyugszik. Sokrétű tevékenység során a gyermek tapasztalatokat gyűjt, s széleskörű spontán és szervezett ismeretekre tesz szert. Megismeri önmagát, az őt körülvevő szűkebb-tágabb környezetet. Egyre biztosabban mozog életterében s egyre gazdagabb kapcsolatrendszer alakít ki a körülötte élő felnőttekkel és gyermekekkel. Élményeit, gondolatait egyre könnyebben, s egyre gyorsabban meg is fogalmazza, így lassan alkalmassá válik a másokkal való



együttműködésre. Az érzelmi biztonságot nyújtó, tudatosan szervezett együttlétből alakul ki az együttműködés. A felnőtt és a csoport hatása annál jelentősebb, minél gazdagabb lehetőséget biztosít a kisgyermeknek a sokszínű tevékenységre, a társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményszerzésre. Ilyen körülmények között fokozódik a gyerekek aktivitása, önállósága, az együttműködés érdekében fokozatosan kölcsönösen engedményekre is késznek válnak.

Az óvodapedagógus és az angol anyanyelvű nevelők feladata a közvetlen érzelmi kapcsolat megteremtésén, a példaadáson kívül a csoport közös életének megszervezése, a szokás és szabályrendszerek gyermekhez alkalmazkodó kialakítása. Az értelmes fegyelem, a közös élet biztonsága és nyugalma nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokásrendszertől. A szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség. A szabályok, szokások rendszere a csoport életét gördülékennyé, mindenki számára kiszámíthatóvá teszi, ettől biztonságérzetet ad.

Itt tanulják meg a másokkal való érintkezést, az egymással, egymásért tevékenykedés örömét, az alkalmazkodást, elfogadást és elfogadtatást. Tudatosan törekszünk a társas kapcsolatok, a közös tevékenységek kibontakoztatására. Az óvodában minden tevékenységnek a gyermek egyéni öröme túl a közös élményt is erősítenie kell. A társas kapcsolatok, a közös munka, tevékenykedés az együttjátás, a tevékenységek rendszere, mind-mind az együvé tartozást, az összetartozás érzését erősítik.

A közösségi nevelésben a közösségi tudat, a közösségi érzés valamint közösségi magatartás kialakításában meghatározó szerepe van a nevelői közösségnek, az óvónő szeretetteljes közeledésének a gyermekek körében kivívott tiszteletének.

A konfliktushelyzetek megoldásában nagy segítség a kialakult magatartási szokásrendszer, amelyben a gyerekek maguktól is rájönnek, mi a helyes és mi a helytelen. Ha nem oldjuk meg helyettük a problémákat, megtapasztalják, mikor célszerű engedniük, mikor szükséges lemondaniuk saját elgondolásaikról. Ezen interakciók közben a gyermek énképe erősödik, megtanulja figyelembe venni a másikat, szocializációja felgyorsul.

Az itt leírtak minden, az óvodában dolgozó felnőtt gyerekekhez való viszonyulásának alapja kell, hogy legyen. Az egy csoportban dolgozó felnőttek a csoportszokások, szabályok kialakításában egyet kell, hogy értsenek, s azt minden körülmények között be kell tartásuk. Intézményünkbe más anyanyelvű, más országokból származó gyermekek is járnak, ezért fontos eleme a társas kapcsolatok alakításának a tolerancia, a másság elfogadása. Ennek során megtanulják az odafordulást, a segítőkészséget, azt, hogy mindenki van jó, valamiért mindenki szerethető, mindenki értékes tagja a közösségnek.





### Célunk:

- A derűs, érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése, ami tevékenységre serkenti a gyermeket, megalapozza érzelmi kötődésüket, elősegíti a szocializációs érzelmek kialakulását, mint például a segítőkészség, együttérzés, figyelmesség.
- Tapintatos és szeretetteljes odafigyeléssel a beilleszkedés és az óvodai átmenetek megkönnyítése, fokozottan törődve a különös figyelmet igénylő gyermekekkel.
- A felnőtt – gyermek és gyermek-gyermek kapcsolat pozitív attitűddel, érzelmekkel megtöltése.
- A konfliktuskezelő készség, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- A közösségen belüli egyéni komfortérzet megteremtődése. Egocentrizmus helyett a mi-tudat kialakulása.
- Az erkölcsi és szociális érzékenység fejlődésének segítségével párhuzamosan elegendő tér biztosítása a gyermek önkifejező, önértékesítő törekvéseinek.
- A pozitív társas kapcsolatok kialakítása, a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

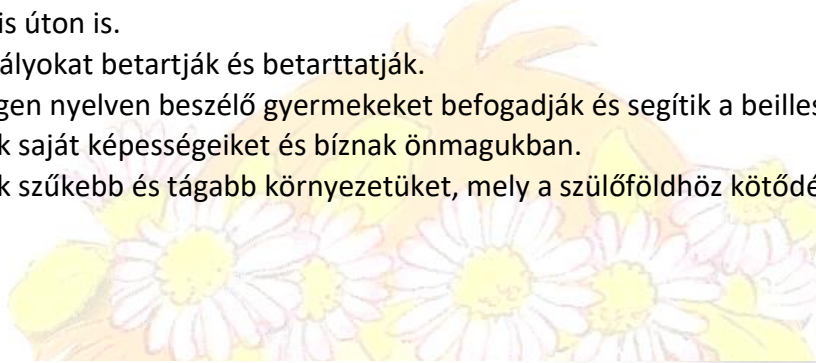
### Feladataink:

- A gyermek jogainak tiszteletben tartása.
- Az óvoda összes dolgozójának modell értékű nevelői attitűdje, kommunikációja, bánásmódja.
- Biztonságérzetet nyújtó környezet kialakítása az egyénre odafigyeléssel, szükségleteinek, egyéni fejlődésmenetének figyelembe vételével.
- Egyénre szabott, a szülővel együtt előkészített és véghezvitt beszoktatás biztosítása.
- Az óvodapszichológus, logopédus és fejlesztő pedagógus bevonása a gyermek megismerési és fejlesztési folyamatába,.
- A közösségben szövődő kapcsolatok, barátságok kialakulásának segítése.
- Konfliktusok megelőzésére, kezelésére való ösztönzés, pozitív iránymutatás.
- A különbözőségek elfogadásának segítése a nevelési folyamat egészében.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek estében kapcsolattartás a kijelölt és a speciális szakképzettséggel rendelkező szakemberekkel
- Az idegen nyelvű társak, nevelők elfogadtatása, megszerettetése és a velük való érzelmi kapcsolat kialakításának segítése.
- Közös élmények biztosításával (pl.: kirándulás, születésnapok megünneplése, zöld jeles napok megtartása) az összetartozás érzésének erősítése.
- Önkifejező, önértékesítő törekvések segítségével a kreatív személyiségvonások erősítése.
- Az érzelmek kifejezésére és irányítására ösztönzés.



**A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:**

- A közösség egyenértékű, fontos tagjainak érzik magukat.
- Képesek tekintettel lenni egymás megnyilvánulásaira, alkalmazkodni egymáshoz, elfogadják és segítik egymást.
- Érdeklődnek egymás iránt, örülnek egymás sikereinek, együtt éreznek társaik szomorúságában.
- Konfliktushelyzetben igyekeznek megoldást találni.
- Bátran vállalják érzelmeiket és tudják irányítani.
- Szívesen vesznek részt a közös tevékenységekben.
- Élmények hatására megélt élményeiket ki tudják fejezni metakommunikatív és verbális úton is.
- A szabályokat betartják és betarttatják.
- Az idegen nyelven beszélő gyermekeket befogadják és segítik a beilleszkedésben.
- Ismerik saját képességeiket és bíznak önmagukban.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz kötődés alapja.





## V.4. Esztétikai nevelés

Azok az esztétikai élmények, melyeket a gyermekek átélnek, alkotói és formálói a később kialakuló esztétikai értékítéletüknek.

A művészeti nevelés művészeti értékű tárgyi környezettel, műalkotásokkal és művészeti kreativitással folyhat, a befogadói és alkotói folyamatokon keresztül.

### **Célunk:**

Legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni és létrehozni a szépet.

### **Feladataink:**

- Az óvoda által szervezett tevékenységek teremtsenek alkalmat esztétikai élmények befogadására.
- A tervezésben és a gyakorlatban alapelvvé kell tenni az élményközpontúság elvét.
  - Élményhelyzet megteremtése a közösség számára
  - Élményszükséglet kialakítása
  - Élményképesség formálás, elmélyítés
- Gyakorlati megvalósítás
- Kulturált, ízléses környezet kialakítása
- Figyelem keltés és figyelem terelés az esztétikai minőségek irányába
- Élményhelyzet kialakítása ( pl. az alkotás is élményhelyzet)
- Alkalmi találkozások műalkotásokkal ( pl. múzeumpedagógia )
- Élményforrások – (múzeum, művelődési ház, műemlék, skanzen, lakóhelyi séta, kirándulások stb.) kiaknázása.

Az esztétikai nevelésnek nincs behatárolható közege és terepe, eszközei ezért nagyon változatosak.

Az esztétikai nevelés megjelenése a nevelés területein:

### ***Verselés, mesélés***

**Cél:** A gyermekirodalmi művekkel az érzelmi- erkölcsi –esztétikai -kognitív fejlesztési lehetőség együttes kihasználása a komplex személyiségfejlesztésben.

**Feladat:** Személyes példa adásával a helyes artikulációjú, kifejező, szép beszéd komplex esztétikai élmény nyújtására való törekvés. Figyelmük felhívása arra, hogy a könyv érték, amely megjelenésével és tartalmával együttesen ad értéket az emberi fejlődésben.

### ***Ének, zene, énekes játék, gyermektánc***

**Cél:** A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése.



Feladat: Mind az elsajátításra, mind a hallgatásra szánt zenei anyag válogatásának igényessége. Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulatok jellemezzék a gyermekek dalos játékait.

***Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka***

Cél: Képesse váljanak a szép meglátására, annak élvezésére és valamilyen formában való megjelenítésére.

Feladat: A célszerű, változatos eszközök és anyagok biztosítása. Harmóniára törekvés kialakítása a megjelenítésben. Igényes, művészi értékű művekkel való megismertetés.

***Mozgás***

Cél: A mozgás esztétikájának megláttatása.

Feladat: az életkornak megfelelő igényes mozgásanyag összeválogatása. Figyelmük felhívása a mozgás harmóniájára, az ehhez szükséges tér és eszköz biztosítása.

***A külső világ tevékeny megismerése***

Cél: A természet egyszerű szépségének, harmóniájának megláttatása.

Feladat: Tanuljanak meg megállni, gyönyörködni, rácsodálkozni egy-egy szépségre, érdekességre. Az esztétikai és érzelmi nevelés lehetőségeinek kiaknázása a külső világ tevékeny megismerésének komplex megközelítésével.

***Játék***

Cél: A gyermek egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása, a játéktevékenység folyamatában megjelenő tárgyi és érzelmi esztétikum elősegítése.

Feladat: 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni fejlődési ütemének és adottságainak figyelembevételével. A feltételek megteremtése ahhoz, hogy játékuk színes és ötletgazdag legyen. A játékeszközök esztétikájára törekvés.





# 1. Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés

## Anyanyelvi fejlesztés és nevelés

*„Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta- és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.”*

*/Az Óvodai nevelés országos alapprogramja /*

Az anyanyelvi nevelés a gyermek kommunikációs képességeinek fejlesztése szerves része óvodánk nevelő munkájának – valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelvi nevelés kiemelkedően fontos eszköze a vers és a mese – ezek beszédnevelő, szókincsfejlesztő és énerősítő hatásukon túl a gondolat és élőbeszéd összefonódása révén a gyermeki fantázia és **kreativitás** forrásai.

A szocializáció folyamatán a beszéd a gyerek környezetével való érintkezésének, az önkifejezésnek, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A helyes és szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, erősíti őt az irodalmi élmények befogadására.

Az óvoda tartalommal gazdag élete, a szóbeli közlést kiváltó derűs, nyugodt légköre alapja az anyanyelvi nevelésnek.

A gyermekek számára különösen fontos az óvodapedagógussal való spontán, meghitt beszélgetés, amikor a gyermek érzi, hogy csak rá figyelnek.

### **Célunk:**

- Oldott, derűs légkör megteremtésével a gyermekek közlési vágyának, kapcsolatteremtő beszédképességének a gondozása, fejlesztése.
- A gyermekek szókincsének bővítése, önkifejezésük megalapozása a gazdagon árnyalt, választékos nyelv használatával.
- A normál beszédhangon történő kommunikálás, illetve a helyes kommunikációs viselkedés elemi szabályainak az elsajátítása, amelyben elsődleges szerepe van az óvónői mintának.
- A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése az anyanyelvű irodalom megismertetésével.
- A kommunikációs képességek alakulásával párhuzamosan a **kreatív** személyiség fejlesztése.



### **Feladataink:**

- Nyugodt érzelmi alapokon nyugvó óvodai légkör megteremtése, ahol a gyermekek oldott légkörben beszélgethetnek.
- A gyermek közlési vágyának fenntartása, ösztönzése, felnőtt-gyerek, gyerek-gyerek kapcsolatban egyaránt.
- Az őket érintő kérdésekre az életkoruknak megfelelő, érthető válaszok biztosítása.
- Minél több idő, lehetőség biztosítása vers, mese hallgatására.
- A gyermek saját vers- és mesealkotásának elősegítése, és ehhez megfelelő motivációs légkör megteremtése.
- A gyermekek egyéni beszédajátosságainak figyelemmel kísérése, időben felfigyelve a beszédhibákra.
- Szoros együttműködés a logopédusokkal, fejlesztő pedagógussal.
- Fontos szerepet kap a prevenció. Ennek érdekében nyelvtörő játékok és hangképző szerveket erősítő feladatok beépítése a napi tevékenységrendszerbe.

**Kétnyelvű** óvoda lévén az anyanyelvi nevelés, fejlesztés kiemelt jelentőségű nevelési területünk. Magyar anyanyelvű gyermekek esetében a magyar, angol anyanyelvűek esetében az angol pedagógiai asszisztens minden nevelési területet átható feladata.

Az óvodapedagógus lehetőségei az anyanyelvi fejlesztésben:

- Mintaszerű beszéd.
- Tervezett, felépített, egyéni képességekhez igazított anyanyelvi tevékenység:
- Elsősorban a játék - mint elsődleges óvodáskori tevékenység- lehetőségeinek kihasználása a gyermeki önkifejezés lehetőségeinek biztosításával, kiaknázásával.
- A kommunikáció különböző formáinak, a verbális és nem verbális csatornák elemeinek fejlesztése anyanyelvi játékokkal (egyéni és csoportosan) és a drámajátékok segítségével.
- Az irodalmi nevelés keretein belül a szókincsbővítés, a népmesei kifejezések, a helyes grammatikai szerkezetek beépülésének segítése, kreatív nyelvhasználatra serkentés. A gyermekek saját vers- és mesealkotásának elősegítése. Óvodánkban hagyomány, hogy a pihenőidő előtt a magyar és angol mesén kívül gyermek által előadott mesét, történetet is hallgatnak a gyerekek. Gyermekirodalmi műfajok feldolgozása a drámapedagógia metodikájával. (1 fő szakképzett drámapedagógus segíti a pedagógiai tevékenységet)
- A zenei nevelésben lehetőség adódik az auditív percepció - mint a beszédfejlesztés és a későbbi olvasás-írás alapfeltétele - fejlesztésére:
  - zenei hangok és azok irányának differenciálására,
  - magas-mély, halk-hangos, zöngés-zöngétlen hangok megkülönböztetésére,
  - a ritmus gyakorlására vonatkozó játékok segítségével.
- A vizuális nevelésben a soralkotás, szekventálás gyakorlati alkalmazása, a tevékenység és a produktum verbális megfogalmazása szolgálja az anyanyelvi nevelést.





- A külső világ tevékeny megismerésében a környezetünk hangjainak a megkülönböztetése, a természeti jelenségek megfogalmazása, az új kifejezések, fogalmak szókészletükbe való beépülése, a kérdések és az azokra adott adekvát válaszok megfogalmazása adnak lehetőséget az anyanyelvi fejlesztésre.
- A mozgásfejlődés előfeltétele a beszédfejlődésnek. A nagymozgások összerendezettség, a testséma leképeződése, a megfelelően fejlett téri tájékozódás mind alapját adják a szájtéren belüli tájékozódás és mozgás logopédiai megközelítésének, a fejlesztés sikerességének.
- A nyelvhasználat kreativitása nemcsak az anyanyelvükön belüli, hanem a két nyelv egymás melletti jelenlétét, használatát is jelenti.

A problémamegoldó, kreatív gondolkodásra motiválás a spontán adódó lehetőségek kiaknázásával az óvodai nap teljes egészében, minden nevelési területen feladatot ad az óvodapedagógusnak. A megoldásra váró problémahelyzetek teremtése, a széleskörű variációk kipróbálása mind a gondolkodás kreativitását segítik megteremteni.

#### **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:**

- A gyerekek aktívan használják a tapasztalataik során bővült szókincsüket.
- Nyugodtan, figyelmesen tudják végig hallgatni a felnőtteket és többnyire végig várják egymás megnyilatkozását, saját kérdéseiket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.
- Tisztán ejtenek minden beszédhangot.
- Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos.

#### **Értelmi fejlesztés és nevelés**

*„Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyerekeknek változatos tevékenységet, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.”*

*/Az Óvodai nevelés országos alapprogramja /*

#### **Célunk:**

- Széleskörű, rendszerezett tapasztalati lehetőségek nyújtása az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.



- A kreativitás fejlesztése.
- Az önálló, kreatív, problémamegoldó gondolkodás megalapozása.
- A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése (képességfejlesztés)

### Feladataink:

- A gyermekek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségét figyelembe véve – érdeklődésükre és kíváncsiságukra alapozva – lehetőséget teremteni az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet minél több érzékszervvel való megtapasztalására változatos tevékenységek biztosításával.
- A spontán vagy irányított módon és szervezeten szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, illetve azok különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az érzékszervek útján szerzett ismeretek között lévő összefüggéseket felismertetése.
- A gondolkodási képességek alakulását lehetővé tenni olyan helyzetek teremtésével, amelyekben alkalmuk nyílik a többféle megoldás közötti választásra. (alkotóképesség, kreativitás)
- Az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése, ehhez ösztönző környezet biztosítása.

### A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Meglévő ismereteik széleskörűek, rendezettek.
- Új ismeretek befogadására fogékonyak.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos és koncentrált figyelem.
- Kíváncsi, és kutatja az ok-okozati összefüggéseket, képes elemi következtetések levonására.
- Emlékezete reproductív – benne ismeretei tartósan megőrződnek, amelyeket bármikor képes pontosan felidézni.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van.
- Megjelenik a problémamegoldó és **kreatív** gondolkodás.
- Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.



## VI. Óvodai életünk tevékenységi formái

### 1. Játék

*„ Hozzon a gyermeknek mindenki,  
amit tud: játékot, zenét, örömet..”  
(Kodály Zoltán)*

Óvodánk minden óvodapedagógusa vallja, s annak szellemében dolgozik, hogy a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék a világ megismerésének korai, gyakorlati, konkrét útja, amely megelőzi a valóság logikai, elméleti megismerését. Egyben azonban – éppen a gyakorlati jellege miatt – a gyermek által már elsajátított ismeretek ellenőrzésének, rögzítésének is eszköze. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, serkentő, támogató, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A játékhoz megfelelő helyre, és egyszerű, alakítható a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

**Célunk:** komplex, harmonikus, **kreatív** személyiségfejlesztés

A játék a személyiségfejlesztés alapvető eszköze, fejleszti a gyermekek mozgását, önállóságát, kitartását. Fejlődnek értelmi képességei, érzékszervei, beszéde, kreativitása, fantáziája. A játékban kialakulnak az alapvető viselkedési szabályok, fejlődnek a társas kapcsolatok. Nagyon fontosnak tartjuk, olyan hangulatok ingereket, tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermekek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti kapcsolatok kialakulását is. Óvodai életünkben a lehető legtöbb időt kell biztosítanunk a gyermeknek az elmélyült játékokra. A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket az óvodapedagógusnak kell biztosítania. Fontos az élmények szerepe a gyermek játékában, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból, a környezetből hozott, vagy az óvodai társakkal átélt élmény.

A különböző szituációk megteremtése az élmény nyújtása az óvónő tudatos, átgondolt feladata, a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg.



A játék tehát, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége, olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermekek fejlesztése érdekében Nagy mértékben elősegíti a társakkal való együttjátszást, az önállóságot, a beszédfejlődést, a viselkedési normák kialakulását

„A gyermekkor **kreativitásának** legtipikusabb színtere a szerep – és konstrukciós játék. A szerepjáték alapvető jellemzője a fantázia meghatározó szerepe. A gyermeki fantázia – de semmilyen fantázia sem – nem túri a kötöttséget, a befékezést. A fantázia természetéből fakad a szabad szárnyalás, a gondolatok, a kitalációk szabadsága, amely előtt nincs akadály, minden a gyermek képzeletétől függ. A játékban nem érvényesek a felnőttek által előírt szabályok, de a valóság ismerete sem.” /Kovács György – Bakosi Éva: Játék az óvodában/

### **A gyermekek anyanyelvi és idegen nyelvi fejlesztése játék közben**

Az óvodapedagógusnak és az angol nevelőnek a játék során nagyon sok lehetősége van kommunikációra, párbeszéd kialakítására, személyes kontaktusban, játékszituációban egyaránt.

Fontos szem előtt tartani, hogy a pedagógus beszédének minden eleme minta, akár szerepet vállal, akár nem. Szerepvállalásaiban azonban erősödik ennek jelentősége. Az általa közvetített mimika, gesztus, hangerő, hangsúly, hangszín a nyelvi tartalomtól függetlenül is bevésődik, és reprodukálható nyomot hagy a gyermek emlékezetében.

*Ezt használjuk ki az idegen nyelv anyanyelvhez hasonló elsajátítási módszerének alkalmazása során*

A hangerővel, hangszínnel bánni tudást a mesék, versek, ezek dramatizált formái segítik elő. A pedagógus által kezdeményezett anyanyelvi játékok segítsék elő az artikuláció, szókinccs, kifejezőkészség fejlesztését (pl. hangutánzó játék, fonémahallás fejlesztő játék, szinonimakereső játék stb.).

### **Feladatunk:**

- A napirendben fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesítése.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét
- A nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése, ami elősegíti kreativitásuk kibontakozását.
- A napirenden belül elegendő időt és helyet kell biztosítani a gyakorló-, a szimbolikus szerep-, a konstruáló- és a szabályjátékhoz.
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása.
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű **kreatív** játék kialakulásához.
- A külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja, így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, **kreativitásukat** fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.
- A gyermek egyéni fejlődési ütemét és saját személyiségfejlődését figyelembe veszi az óvodapedagógus a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.



- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.

**A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:**

- Játékukban kiemelkedő helyet kap a szimbolikus szerepjáték.
- Tiszteletben tartják társaik tevékenységét, véleményét, játékát.
- Képesek megkezdett játékukat több napon keresztül folytatni, gazdagítani, konstrukcióikat felhasználni más játéktémában.
- Együttműködésük során képesek a részfeladatokat összehangolni, a szerepeket elosztani.
- Bonyolult építményeket alkotnak egyedül és közösen, önállóan és együttműködve.
- Bonyolult konstrukciókat hoznak létre képről, modelleznek.
- Örömmel vesznek részt a szabályjátékokban betartva a szabályokat, esetleg ők maguk is új szabályokat alkotnak játékaikhoz, amelyet betartanak és betarttatnak egymással.
- Társas kapcsolatukban, viselkedésükben megjelennek az erkölcsi és viselkedési normák.
- Szívesen dramatizálnak, báboznak az általuk ismert mesékből.
- A játék során a gyermek globális tevékenységét áthatja a **kreativitás**.





## 2. Verselés, mesélés

*„A mese az az ábécéskönyv,  
amelyből a gyermek megtanul  
a saját lelkében olvasni.”  
/Bruno Bettelheim/*

A mese - vers a **kreatív** személyiségfejlesztésnek olyan sajátos eszköze, amely a gyermek fantáziavilágára épülve érzelmi ráhatással készíteti a gyermekeket az önkifejezésre, az önálló alkotások létrehozására. Szerepe van a személyiségfejlődésükre, bővíti kommunikációs eszköztárukat. Meghatározóan befolyásolja az esztétikai nevelésüket, a szép iránti fogékonyságuk kialakulását. A mese- képi és konkrét formában- feltárja a gyermeknek a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. Az óvodai anyanyelvi nevelés leghatásosabb eszköze, amely egyben élmény és örömforrás is a gyermekek számára.

Óvodásaink szívesen hallgatnak meséket, verseket, történeteket. Ezt úgy teszik és tehetik, ahogy számukra a legmegfelelőbb, legkényelmesebb. Keresik és meg is találják a nyugalmat, biztonságot, bensőséges hangulatot. Betartják azokat a viselkedési szabályokat, amelyek az élvezetes odafigyeléshez szükségesek. Szívesen fogadnak vidám, humoros tartalmú irodalmi műveket, de áhítattal figyelik a szomorúbb történeteket is. Ezek hatnak érzelmeikre, kedvelik és értik a szófordulatokat.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az irodalmi nevelés célja a gyermekek érzelmi, etikai fejlődésének elősegítése, kultúra, műveltségi tartalmak megismerése, a belső kép gazdagítása, a kreatív személyiség kialakítása. A mese, a vers a kreatív személyiségfejlesztésnek olyan sajátos eszköze, amely a gyermek fantáziavilágára épülve érzelmi ráhatással készíteti a gyermekeket az önkifejezésre, az önálló alkotások létrehozására. Meghatározóan befolyásolja az esztétikai nevelésüket, a szép iránti fogékonyság kialakulását. Az óvodai anyanyelvi nevelés leghatásosabb eszköze, amely egyben élmény és örömforrás a gyermek számára. Meghatározó szerepe van a személyiségfejlődésükben, bővíti kommunikációs eszköztárukat. A népmesék, népi mondókák az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát nyelvünk legbensőbb törvényeinek megfelelő formában követik. Ugyanez érvényes a jelentős költők és írók műveire is. A népmese tartalmi és kifejező eszközei a – a varázslatos, csodákkal teli mesevilága – erkölcsi tartalmával magatartási, viselkedési formákat közvetít, fejlesztve a közösségi, etikai énekeket, az érzelmi képességeket, a képzeletet, a figyelmet, az emlékezetet. Kihat érzelmi életükre, levezeti a feszültséget, a szorongást, amelyet a nagyrészt még ismeretlen világ, a feldolgozatlan indulatok



váltak ki a gyermekből. A mese az indulatok feldolgozására, belső képteremtésre tanít. A belső képteremtés képességének kifejlődése nélkül lehetetlen az olvasóvá válás.

A népi gyermekversek, mondókák a gyakorlati élet szükségéből, a gyermekjátékra hajló kedvből fakadnak. A népi gyermekverseink egy-egy szavában, ritmikus verssoraiban rég letűnt társadalmak emlékei is felvillannak – naphívogatók, esőüldözők, állathívogatók, rigmusok stb. A nyelvgyakorlók, a nyelvtörők a magyar gyermekversek kincseit kínálják. Játékról, ritka ünnepi pillanatokról, tréfákról üzennek, a gyermeki kacagásban, huncutkodásban élnek tovább.

Szükségesnek tartjuk, hogy a gyerekek kézbe vegyék, nézegessék az értékes könyveket

- Az óvodai irodalmi nevelés anyagát a fent említett irodalmi alkotások adják, természetesen korcsoportonkénti bontásban, az életkori sajátosságokat szem előtt tartva válogatjuk össze a különböző korcsoportok éves anyagát.
- Az angol nyelven közvetített irodalmi anyag kiválasztására is ugyanazok az alapelvek vonatkoznak, mint a magyar nyelvűekre, különbség a közvetítésben van. Az angol mesékhez, versekhez elengedhetetlen a szemléltetés, a hallott szöveg képpel, mozdulattal való folyamatos kísérése, mely a kezdetben a megértést, később a felidézést segíti. Az angol nyelvű gyermeki irodalom megismertetésével, más népek kultúrájának közvetítjük a gyermekek felé.

Az irodalmi nevelés hatásos segítői (mindkét nyelven) a dramatizálás és a bábozás. A mesék eljátszását egyszerű jelmezek, a bábozást gazdag bábkészletünk segíti mindhárom korcsoportban.

#### **Célunk:**

- A gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése, kultúra, műveltségi tartalmak megismerése, megszerettetése, belső kép gazdagítása, a kreatív személyiség kialakítása.
- Elősegíteni, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket.
- Fejleszteni a gyermekek emlékezetét, képzeletét.
- Megismertetni a gyermekeket a mesék élmény teli világával, megszerettetni a versek, mondókák ritmusosságát, rímelését.
- Az irodalmi művek és alkotások befogadjává, „olvasóvá” tenni a gyermekeket.
- A könyv megbecsülésére nevelni.

#### **Feladataink:**

- A gyermekek életkorának megfelelő mesék, versek, mondókák igényes kiválasztása, irodalmi anyag összeállítása. A népi irodalom mellett jelenjenek meg a klasszikus és a kortárs művek is.
- A nyugodt, biztonságot adó – a mese, vers élvezhetőségét biztosító – légkör kialakítása.
- A megfelelő hely kialakítása (melyben a gyermek, ha kedve tartja, akár fekvé, ülve, összebújva is hallgathassa a mesét, történetet).



- Az óvónő és a gyermekek közötti bensőséges érzelmi kapcsolat létrehozására való törekvés.
- A beszédkészség, szókincs fejlesztése.
- A személyes példa adásával a szép beszéd, helyes artikuláció alakítása.
- Az érzelmek széles skáláján való mozgás biztosítása (mellyel a gyermek érzelmeit, erkölcsi ítéleteit fejlesztjük).
- Komplex esztétikai élmény nyújtására való törekvés.
- A szereplési vágy felkeltése.

### **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:**

- A gyermekek szívesen verselnek, mondókáznak a nap során bármikor.
- Van néhány kedvelt meséjük, mesehősük, amely megjelenik játékaikban.
- Értelmezve, hangsúlyosan mondanak verset, mesét.
- Várják, kérik a mesét, a mesehallgatást.
- Beépülnek szókincsükbe a leggyakrabban használt mesei szófordulatok.
- Tudnak önállóan mesélni képről, könyvből, fantáziájuk segítségével kitalálnak meséket, történeteket.
- Bátran kiállnak mind saját, mind más csoportok gyermekei és a felnőttek elé is mese-, versmondásukkal
- Érzelmileg tudják átélni, megkülönböztetni a pozitív és negatív figurák szerepét.
- Leírt vagy saját maguk által kitalált meséket, történeteket mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Vigyáznak a könyvekre, értéknek tekintik azokat.







### 3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható...  
Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.”  
/Kodály Zoltán/*

Az óvodai ének-zene nevelésének jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, népi gyermekdalok ölbeli játékok, világa mai is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dal anyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés és kirándulások.

Az ének-zene tevékenység semmi mással nem pótolható alapot ad a készségek, és képességek fejlesztéséhez. Megalapozza és fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos alkotó kedvét, **kreativitását**, mozgáskultúráját.

Az óvodai zenei neveléssel a gyermekeket élményhez juttatjuk, felkeltjük zenei érdeklődésüket, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszerettetjük a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, táncot. Az egyszerű gyermektáncok szinte észrevétlenül, játékos formában illeszkednek a zenei nevelésbe egyszerű tánc mozdulatok elsajátításával (p1.: forgás, guggolás, taps, sarokkoppantás, egy lépéses csárdás, átbújás, szűkülő-bővülő kör, sorgyarapodó, páros játékok, utánzások.).

A zenei élmény serkenti a gyermekek alkotókedvét, alkotás iránti vágyát.

Gazdag érzelmek világa a spontán figyelmet belső motivációvá erősíti, nyugalmat, derűt, közös élményt rejt magában, kultúrtartalmával a kreatív személyiségfejlődés elengedhetetlen része. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, körjátékok szabad játszására. Mindezek elősegítik az esztétikai nevelést is.

A zenei nevelés feladatait és a zenei anyagot Forrai Katalin: Ének az óvodában c. útmutatása alapján határozzuk meg.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekekből kiinduló, spontán zenei helyzetek kihasználására, amikor a **zenei kreatitásnak**, alkotásnak is teret adunk.

A gyermekek által használható hangszerek mindig a rendelkezésükre állnak.

Alapelvünk, hogy zenehallgatásként csak igényes zeneművet választunk a zenei ízlésformálás, esztétikai nevelés érdekében.

Az angol nyelvű zenei nevelés alkalmazkodik a Kodály módszeren alapuló zenei hallás- és ritmusérzék fejlesztéshez, de betekintést enged az angolszász gyermekdalok, mondókák világába, s ezeken keresztül más népek kultúrájába.

A dalanyag összeállításában segítségünkre van Forrai Katalin Ének az óvodában című könyvének angol nyelvű adaptációja, mely tartalmazza a zenei nevelés elméleti ismereteit, s hangkészletében, terjedelmében a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő angol nyelvű gyermekdalokat. Hatékony segítség Dietrich Helga gyermekdalgyűjteménye, mely szintén zenei kritériumait tekintve a magyar óvodai zenei nevelésen alapul, de nyelve az angol.

A szervezett zenei tevékenységeket mindig két nyelven vezetjük, s egy-egy foglalkozás minden esetben tartalmaz magyar és angol nyelvű anyagot is.



### **Célunk:**

- Hallás- és ritmusérzék fejlesztése.
- Zenei, művészi igényesség megalapozása.
- *A komplex, kreatív, harmonikus személyiségfejlesztés a zene eszközeivel.*
- A zenei alkotókedv, zenei kreativitás kialakítása

### **Feladataink:**

- A gyermekek zenei anyanyelvének megalapozásához szükséges zenei élmények biztosítása.
- Sokféle lehetőség megteremtése az önfelelt, élményteli énekelgetéshez, játékhoz a nap bármely időszakában.
- Megfelelő hely, eszköz és hangulat biztosítása.
- A felhasznált-énekes népi játékok, kortárs művészeti alkotások –zenei anyag igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- Zenehallgatás során domináljon az óvónő éneke, vagy hangszeres játéka.
- Az igényes zenehallgatási anyag megválasztásánál vegyük figyelembe a gyerekek hovatartozását lehetőségeink szerint
- A zenei képességek fejlesztésében megfelelő hangsúlyt kapjon valamennyi részterület. (hallás-, ritmusérzék fejlesztés
- Minél többféle hangszerrel való megismertetés.

### **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:**

- Szeretnek együtt énekelni és dalos játékokat játszani a gyerekek.
- Tudnak gátlás nélkül, önálló indítással, tisztán, helyes kezdőmagasságban és tempóban énekelni.
- Tudnak változatos, sokféle éneket, dalos játékot, mondókát előadni.
- Értik, ismerik, gyakorlás közben alkalmazzák a zenei kifejezéseket.
- Érzelmi megnyilvánulásukat esetleg dallal is ki tudják fejezni.
- Zenehallgatási élményként alkalmanként egymás énekét is szívesen hallgatják.
- Hosszabb éneket, hangszereken előadott dalt is érdeklődő élvezettel, figyelmesen hallgatnak.
- Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulatok jellemzik a gyermekek dalos játékait.
- Hallgatják és használják az ismert és kedvelt hangszereket.
- Érzik és ki tudják fejezni a lüktetést, ritmust, ütemhangsúlyt.



## 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

*"...szóval, ceruzával, filccel, festékkel rajzoljatok.....  
mártsátok bele a kezeteiket a gipszbe,  
ragasszatok papírt,  
mintázzatok agyagból, vágjatok,  
hímézzetek, varrjatok, szögeljétek, építsetek...  
Képzeldjétek! Találjatok fel! Alkossatok! Éljetek!" .  
(B. Monthuber)*

Az alkotni vágyás a gyermekek belső indíttatásából fakadó önkifejező tevékenységrendszer, amelyben törekvéseik, - egyéni fejlődésüknek, fejlettségüknek megfelelően - az őket ért élmények hatására, az egyre tökéletesebb gyermeki alkotásokban nyilvánulnak meg leginkább.

A vizuális nevelés összetettsége magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, a konstruálást, a kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést, modellezést és a környezetalakítást, amelyek gyakorlására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

Miközben képi formában fejezik ki magukat, mintegy „megnevezik” érzelmeiket, gondolataikat, nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak érzelmeik, fejlődik alkotóképességük.

### A kreativitás kibontakoztatásának feltételei:

A gyermekek alkotó tevékenységéhez, a megfelelő testtartás, eszközhasználat érdekében biztosítsuk a megfelelő méretű asztalokat és székeket. Akár állva, akár ülve is végezhessek munkájukat a gyermekek. A nap folyamán biztosítsunk elegendő időt a tevékenységek végzésére. Addig alkothassanak, amíg kedvük van hozzá.

Fontos, hogy teremtsük meg a megfelelő állandó helyet a csoportszobában, ahol a gyermek nyugodtan alkothat. Ez lehetőleg a játszó, mozgó, hangoskodó társaktól távolabb legyen, ahol munkájukban elmélyülhetnek. Annyi gyermek számára teremtsük meg a megfelelő helyet, ahányan alkotni szeretnének. Ne mondjuk "nemet", vagy ne késleltessük tevékenység vágyukat.

Az eszközök, anyagok széles skáláját biztosítsuk számukra elérhető helyen, hogy nap során bármikor megvalósíthassák ötleteiket.

Fontos, hogy az eszközök, anyagok esztétikusak, figyelemfelkeltőek, célszerűek, praktikusak, jól használhatóak legyenek. Mindennek érdekében elengedhetetlen a jó minőségű eszközök biztosítása. Adjunk a gyerekeknek életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelő eszközöket. Tanítsuk meg ezek helyes használatát, a különböző technikák változatos alkalmazását.

A gyermek érezze meg, hogy munkájának kivitelezésében, elképелéseinek létrehozásában az eszközöknek fontos szerepe van, így ezekre vigyázni kell, s csak megfelelő módon lehet őket használni.



Teremtsük meg számukra a szeretetteljes légkört, melyben a gyermek örömmel érezheti az odafigyelést, a segítő szándékot. Adjunk lehetőséget a javításra, az esetleges újrakezdésre is. Az idegen nyelv elsajátításának nagy lehetőségét ezek a tevékenységi formák kínálják, mivel a nyelvi közvetítés a gyermekek cselekvésére irányul. Lehetőséget ad a színek, az eszközök, és az ábrázolásban megjelenített formák megnevezésére. Az ábrázoló tevékenységhez és annak tartalmához kapcsolódó beszéd ösztönzésével a gyermeke nyelvi kifejezőkészsége sokoldalúan fejleszthető.

A gyerekek egyéni fejlettségét figyelembe véve megismertetjük őket az egyes ábrázoló technikai eljárások alkalmazásával, miközben ösztönözzük, támogatjuk elképzeléseik, érzelmeik kifejezésre jutását. Alkotásaikat – amelyek a belső képek gazdagítására épülnek – az erre a célra kijelölt kiállító helyeken megtekinthetővé tesszük, lehetőséget teremtve arra, hogy önmaguk munkája mellett egymás munkáit is megnézhessék, és arról saját véleményyt alkothassanak.

### Célunk:

- A kreatív és alkotó cselekvés, gondolkodás kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy a gyermekek – saját örömeikre – gondolataikat, érzelmeiket, ötleteiket ábrázoló tevékenységeken keresztül közvetítsék.
- Olyan vizuális kifejező képességek birtokába juttatni a gyermekeket, amely lehetővé teszi a **kreatív** személyiség kibontakoztatását.
- Az esztétikai érzék fejlesztése ízléses eszközökkel, anyagokkal, illetve a környezetükben rejlő szépség felfedeztetésével.
- Érdeklődés felkeltése a képzőművészeti alkotások iránt.
- A finommotorika fejlesztése.

### Feladataink:

- Derűs, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Igény kialakítása az önálló, kreatív alkotásra az önkifejezésre megfelelő motivációs légkör, illetve a gyermek ábrázoló tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtésével. (kerüljük a sémák adását)
- Egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva minél több eszköz, idő és hely biztosítása a különböző ábrázoló tevékenységek gyakorlásához, hogy a gyermekeket életkoruknak megfelelően minőségileg egyre magasabb szintre juttassuk az önkifejezés módjában és tartalmában.
- Minden csoportban rajzos, alkotó sarok létrehozása a változatos technikák gyakorlásához biztosított feltételekkel.
- A gyermekek megismertetése a vizuális nevelés eszközeivel, az eszközök használatával, különböző anyagokkal, illetve az ábrázoló tevékenységek (rajzolás, mintázás, kézimunka) különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.



- Az esztétikum iránti vonzódás megalapozása a környezetükben rejlő szépség felfedeztetésével, ezáltal igény felkeltése a környezetük esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Közvetlen környezetük színeiben és formákban gazdag világának megláttatása.
- Népművészeti elemekkel, nemzeti szimbólumokkal való megismertetés.

**A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:**

- A rajzolás, mintázás, kézimunka fantáziájuk, kreativitásuk eszközévé válik.
- Gyakran és szívesen alkotnak – érzik a tevékenység, az alkotás örömét.
- Alkotásaik változatosak, egyéniék.
- Törekednek a színes kidolgozásra, megjelenítésre.
- Ceruzafogásuk, vonalvezetésük magabiztos.
- Munkájuk során törekednek a tisztaságra.
- Otthonosan mozognak a különböző technikák és eljárások alkalmazásában, és ezek megjelennek alkotásaikban.
- Amennyiben szükségük van rá, kérjenek segítséget.
- Elképzeléseiket képesek megfogalmazni, alkotásaikról tudnak beszélni.
- Képesek az ön- és mások értékelésére.
- A környezetükben rejlő szépségek felfedezésével formálódik esztétikai ízlésük.





## 5. Mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. A mozgásfejlesztés az aktív nagymozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Az óvodás gyermek nagyfokú mozgásigényeit ki tudjuk elégíteni játékos mozgásokkal, tervezett tornával, teremben, szabadban, napi rendszerességgel. A csoportszoba, a tornaterem és az udvar adta lehetőségeket kihasználva, egyszerű eszközökkel kiegészítve biztosítjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.

Programunkban hangsúlyos szerepet kap a mozgás, mely a gyermekek harmonikus testi fejlődésének, edzettségének, ellenálló képességének kialakításával, erősítésével kihat egész személyiségük fejlődésére. A mozgás az óvodáskor teljes időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-6/7 éves gyerekek fejlődésében. A mozgásfejlesztés az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magában foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. A mozgás szinterei: a szabad játék, a testnevelés foglalkozás és a mindennapi, frissítő testnevelés.

Az angol nyelvi nevelés is szerepet kap a mozgásban, a mozgásos játékokban. – melyek nagy részét főleg a szabadban szervezzük. Óvodánk adottságai (tisztta levegő, nagy, árnyas, jól felszerelt udvar) lehetőséget nyújtanak arra, hogy minél több időt a levegőn tölthessenek a gyerekek. A mozgásos szabad játékokban is – a gyerekek igényétől függően – részt vesznek a pedagógusok, úgy az angolok, mint a magyarok. ami remek alkalom a mozgásfejlődés mellett az idegen nyelvi fejlődésre is. Számos – a mozgással, téri irányokkal kapcsolatos kifejezést használnak a lehető legtermészetesebb módon angolul ezekben a játékokban.

A mozgásos szabályjátékokat először mindig magyarul ismertetjük meg a gyerekekkel. Sok gyakorlás után adjuk át a játék irányítását a az angol nevelőnek.

A mozgás szervezett tevékenység és a mindennapi frissítő testnevelés a keretei a mozgásfejlesztésnek. A mindennapi testnevelés középpontjában a mozgásos játék áll. A kicsiknél kezdetben a szerep határozza meg a teendőket, ez ad értelmet a cselekvésnek. Utánzásra alapuló mozgásos játékok ezek. Majd fokozatosan belépnek a futó, fogó s a különböző szabályjátékok. A játékokat először néhány alkalommal, néhány napon át csak magyarul irányítjuk, természetesen az angol nevelő is szereplője a játéknak. Majd néhány alkalom után részben vagy egészen át tudja venni a mozgásos játék irányítását. Ilyenkor az ismert mozgás, a szituáció van segítségére a verbális közlések megértésében.

A szervezett testnevelési tevékenységeket is – mint az óvodai élet egészét a játékosság kell, hogy áthassa. Ennek figyelembe vételével tervezzük, szervezzük a testnevelés foglalkozásokat. A 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. 4-



5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése, 5-6-7 éves korban pedig az észlelés és a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni.

A szervezett testneveléseken az idegen nyelv teret kap a testséma fejlesztésben, a testrészek megnevezésével, néhány egyszerű, gyakran használt vezényszó alkalmazásával.

Természetesen a mozgásos játék az a része a testnevelés foglalkozásnak, amely a leginkább közvetíthető angol nyelven a gyerekek felé.

### **Célunk:**

- A gyermek szükségleteihez igazítva a mozgás iránti igény felkeltése, kielégítése.
- A gyermek életkorának, egyéni szükségleteinek és képességeinek megfelelő mozgásfejlődés elősegítése.
- A szervezetük erejének, ellenálló-, kondicionális-, teherbíró és alkalmazkodó képességének, edzetségének a növelése.
- Fejlett szintű, harmonikus, összerendezett, fegyelmezett mozgások elérése.
- A pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése.
- A pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődése. Interperszonális kapcsolatok fejlődése, társakhoz való alkalmazkodás, egymás testi épségének a megóvása.
- Egészségük megőrzése, megóvása.
- Értelmi struktúrák fejlesztése.
- Komplex, kreatív személyiségfejlesztés.

### **Feladataink:**

- A gyermek életkorának, egyéni szükségleteinek és képességeinek megfelelő mozgásanyag összeállítása - figyelembe véve és kihasználva a mozgás prevenciós és korrekciós lehetőségeit
- Megfelelő tér, eszköz, idő biztosítása a mozgásra szabad játékidőben, a mindennapos testneveléseken, a testnevelés foglalkozásokon és az udvaron spontán és szervezett mozgásos játékok keresztül.
- A komplex testmozgások épüljenek be az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is.
- A játékhangulat, egészséges versenyszellem megalapozása kialakítása.
- Valamennyi izomcsoport egyenlő arányban történő erősítése.
- Az udvari lehetőségek kihasználása, az udvari étellel kapcsolatos szabályok betartása.
- A tornaeszközökben rejlő lehetőségek kiaknázása.

### **A fejlesztés szinterei:**

- *Mozgásfejlesztés a szabad játékban:*

A szabad játéktevékenységben az a célunk, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

Feladat:



Megfelelő motiváció

Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása mind a csoportszobában, mind az óvodaudvaron.

A mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése

A szükséges és elégséges szabályok megtanítása

- *Mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésben:*

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.

A fejlesztés tartalma

Fejlessze a gyermekek természetes mozgását a járást, futást, ugrást, dobást, támaszt, függést, egyensúlyozást. Ismerjék meg a gimnasztikai, és néhány talajtorna gyakorlatait, elemeit, a labdagyakorlatokat és legyen lehetőségük a sokszínű, változatos testnevelési játékok gyakorlására. Legyen lehetőségük a mozgások változatos kombinációinak gyakorlására, mozgástapasztalataik kipróbálására, bővítésére. Fejlessze cselekvő feladat-problémamegoldó képességeiket. Fejlessze testi képességeiket, az ügyesség sokféle formáját, a testi erejüket, a gyorsaságukat, az állóképességüket, a kitartásukat. Alakítsa egészséges versenyszellemüket, legyenek képesek örülni mások sikereinek, eredményeinek. Növelje önállóságukat, kreativitásukat.

- Az óvodai testnevelés feladatainak teljesítésére a testnevelés másik formája a naponta szervezett, *mindennapi frissítő kb. 15 perces testnevelés*. A mindennapi testnevelés középpontjában a mozgásos játék áll, anyaga szorosan kapcsolódik a testnevelés foglalkozás anyagához, előkészíti azt.

### A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzéke összerendezetté válik.
- Testi képességeik egyéni képességeiknek az életkorban elvárható legoptimálisabb fokára jutnak.
- Képesé válnak az automatizáló mozgásokat megváltozott körülmények között pontosan végrehajtani.
- Kialakult feladat- és problémamegoldó képességeiket alkalmazzák a mozgásos játékokban.
- Kialakul csoportszellemük, önállóságuk, mozgásbeli kreativitásuk.







## 6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha fejlesztési programját a gyermek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerébe ágyazza, figyelemmel a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos, tervszerű megszervezése az alábbi pontokon belül:

- a társadalmi és természeti környezet megismerése,
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyai,
- környezetvédelem.

A külső világ tevékeny megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét. Az óvodásokat körülvevő világ megismerésében elsődleges szerepe van a közvetlen megfigyelésnek és tapasztalatszerzésnek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, és ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat.

Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.

Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, a keresztcsatornák fejlődésére, az élmények több szempontú felidézésére.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, illetve ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat.

Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit. Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.

A környezetismeret szoros összefüggésben van az összes nevelési területtel, általában témája adja meg a többi foglalkozás témáját, létrehozva így a komplexitást. Így az ismeretek a lehető legtöbb csatornán keresztül jutnak el a gyerekekhez, biztosítva a tapasztalatok beépülését, későbbi hatékony alkalmazását.

A környezet megismerésére nevelésben elsődleges fontosságot tulajdonítunk a tapasztaláson alapuló ismeretszerzésnek.

Mivel mindegyik tapasztalatszerző tevékenységünket két nyelven vezetjük, minden téma alapszókinccse angolul is beépül az ismeretszerzés folyamatába, újabb csatornát nyitva az ismeretek, tapasztalatok megszilárdulásának, gyakorlati alkalmazásának.



### **A társadalmi és természeti környezet megismerésének tartalma:**

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, munkájukról, az egymáshoz való viszonyról az együttélés konkrét tapasztalatairól. Az óvodai környezet megismertetése mind a tartalmát, mind a funkciókat, mind a hozzájuk való alkalmazkodás szokásrendjét illetően.

A szülőföld, a hazai táj, a nemzeti kultúra értékeinek és a keresztény kulturális értékek megismertetése.

Szerezzenek tapasztalatokat az óvoda környezetéről fellelhető megfigyelhető felnőtt foglalkozásokról/ kereskedelem, építkezés, tűzoltóság, iskolalátogatás posta/.

Legyen tapasztalatuk az orvos védőnő, betegellátás feladatairól.

Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék és gyakorolják önállóan tisztántartásukat, ismerjék érzékszerveiket azok funkcióit, védelmét.

Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, alakuljon ki a helyes közlekedési morál. Ismerjék a közlekedési eszközöket.

Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják a helyes kapcsolódó tevékenységeket.

A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyelése.

Az időjárás a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, formák szépségei alapvető biológiai, ökológiai, fizikai, kémiai tapasztalatokra adnak lehetőséget.

A növény és állatvilág megismerése, ha lehetséges természetes környezetükben.

A városi életformának már nem szerves része a néphagyományok gyakorlása, ezért feladatunk a gyermekekhez közel hozható néphagyományok megismertetése, az átélés segítése.

### **A környezet mennyiségi, formai viszonyai (matematikai) megismerésének tartalma:**

A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára.

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok.

A gyermekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával vegyék észre hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak tulajdonságaik szerint illetve saját szempontok szerint. Végezzenek sorba rendezést megnevezett mennyiségi tulajdonságok felismert szabályosság szerint.

A számfogalom megalapozására végezzenek mérési összemérési feladatokat.

Jussanak el geometriai formák felismeréséig. A tükörrel való tevékenység / mozgások tükör előtt/ fontos feltételét képezik a téri percepció kialakításának.

Minden alkalmat meg kell ragadni a fejlesztésre más területeken is hogy a gyermek egyaránt jól tájékozódjék térben és a síkban ábrázolt világban.

Matematikai tartalmú tapasztalatok:

A matematikai nevelésben a környezet formai, mennyiségi, téri és informatikai sajátosságainak felfedeztetése történik sokoldalú, játékos tapasztalatszerzéssel. A gondolkodási stratégia fejlődésének kezdete a 4-5 éves kor, amikor a műveleti gondolkodás alapjai szerveződnek. (Porkolábné dr. Balogh Katalin.) Ezért olyan játékok lehetőségét



biztosítjuk a gyermekeknek, amelyek segíthetik a gondolkodási stratégia fejlődését, és a kognitív folyamatok szoros összefüggései és kölcsönhatásai révén az értelmi fejlődés egészére hatnak.

A matematikai nevelésben is az egyéni képességfejlesztés kap elsődleges szerepet elsősorban tapasztalás útján, fejlesztő játékok segítségével. A játékok megismertetését a gyerekekkel mindig a magyar óvónő végzi. A játékok gyakorlásában, a gyerekekkel való együttjátszásban az angol nevelők is részt vesznek elsősorban szabad játékidőben.

Matematikai játékok, melyek angol nyelven is játszhatók:

- társasjátékok
- szerepjátékok (pl. boltos játék, melyben a számlálás szintén jól alkalmazható)
- konstrukciós játékok, melyekben matematikai relációk fogalmazhatók meg (pl. magas, alacsony)

### **A környezetvédelem tartalma:**

Óvodánk 2012. óta Zöld Óvoda.

A cím birtoklása együtt jár a Zöld Óvoda kritériumainak betartásával.

A környezetünk ismeretén megbecsülésén rendben tartásán és alakításán keresztül a megfelelő érzelmi kötődés kialakításával az élet tiszteletére és a tárgyi környezet óvására nevelünk.

Fontos, hogy a gyermekek védjék az élő természetet, gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról.

A környezetvédelem az óvoda minden dolgozójának feladata, sőt a szülőktől is meg kell kívánni a példamutatást.

Célunk, feladatunk, hogy elemi környezetvédelmi tevékenységekben aktívan vegyenek részt a gyerekek:

- Téli madáretetés
- Élőlények óvása
- Gondoskodunk a kertünkben lakó állatokról (madarak, mókusok, sünök)
- Konyhakert kialakítása: növények termesztése, begyűjtése, fogyasztása, minden évszakban aktuális kerti munkák gyakorlása
- Állat és növénygondozás
- Szelektív hulladékgyűjtés a szülők bevonásával
- Megismertetjük a gyerekeket az újrahasznosítás fogalmával
- Kirándulásokat szervezünk a természetbe
- Mindegyik csoportszobában létrehozunk egy - a mindenkori évszak jellemzőit is mutató- természetsarkot, ahol a növények fejlődését is nyomon követhetik.
- Komposztáló használata
- Energiatakarékosság vízzel, árammal, papírral
- Megemlékezés a zöld jeles napokról
  - Állatok világnapja október 4.,
  - A víz világnapja március 22.,
  - Föld napja április 22.,



- Madarak és fák napja május 10.
- Törekvésünk a zöld óvoda kritériumainak való megfelelés, három év után az örökös zöld óvoda cím elnyerése.

### **Célunk:**

- A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket a szűkebb, és a tágabb természeti és társadalmi környezetről, mennyiségi és téri viszonyokról.
- A környezettudatos nevelés célja, hogy kis lépésekben tanítsa meg, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetünkkel, hogyan kell védenünk azt, miközben nem mondunk le a csodálatos emberi felfedezések nyújtotta lehetőségekről.
- A fenntartható fejlődést szem előtt tartó környezettudatos magatartásforma megalapozása, alakítása kialakítása.

### **Feladataink:**

- A természet megszerettetése, védelme, a tiszta környezet iránti igény alapjainak lerakása.
- A környezettudatos magatartásforma megalapozása a fenntartható fejlődés érdekében.
- A gyerekek érdeklődésének felkeltése a környezetük iránti kíváncsiságukra, megismerési vágyukra építve.
- A külső világ tevékeny megismerése során az esztétikai és érzelmi nevelés lehetőségeinek biztosítása, szülőföld szeretetének megalapozása.
- A módszerek gazdagságán belül a természeti megfigyelések, séták, kirándulások dominanciája.
- A pozitív érzelmi viszonyok kialakításának segítése az élő és élettelen világgal.
- A közösségi nevelés lehetőségeinek kihasználása, társas kapcsolataik erősítése.
- Kommunikációs képességeik, beszédképességük fejlesztése.
- Matematikai vonatkozású ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.
- Irány- és arányérzékük, valamint térbeli tájékozódásuk elmélyítése.
- Természetsarok kialakítása, gondozása és az ott történő változások folyamatos megfigyelése.
- Megemlékezés a zöld jeles napokról.
- Az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének kialakítása.
- A családokkal való szoros együttműködésre való törekvés.
- A környezet alakításában és a kortárs kapcsolatokban a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességének fejlesztése.



### A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerettel rendelkeznek önmagukról, családjukról, az őket körülvevő emberi környezetről
- Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.
- Jól tájékozódnak szűkebb környezetükben / óvoda, lakóhely / ismeretekkel rendelkeznek tágabb környezetükről.
- Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, azok gondozását és védelmét.
- Azonosítani tudják az évszakokat jellemző jegyeik alapján, segítséggel tájékozódnak az időben / év, hó, hét, nap, napszak/
- Ismerik az időjárás és az emberi alkalmazkodás összefüggéseit.
- Ismerik a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, a gyakorlatban alkalmazzák azokat.
- Megnevezik az emberi test részeit. Ismerik az érzékszerveket és azok funkcióit, védelmét. .
- Kialakulóban vannak azok az alapvető magatartási formák, szokások, amelyek e természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, alakul a környezet tudatos magatartásformájuk.
- Nyitottak a „külső világ” történései iránt.
- Igényesek környezetük tisztaságára.
- Képesek gondolataikat érzéseiket jól érthetően, összefüggően megfogalmazni, kifejezni
- Életkoruknak megfelelően értik meg a természetben meglévő ok- okozati összefüggéseket.
- Életkoruknak megfelelő környezettudatos magatartást tanúsítanak.
- Tudnak tájékozódni térben, síkban és időben
- Ismerik a matematikai alapfogalmakat, biztonsággal mozognak a tízes számkörben.
- Ismeretekkel rendelkeznek geometriai alakzatokról
- Ismerik az irányokat, a tárgyak helyét a térben névutókkal is tudják kifejezni.





## **7. Munka jellegű tevékenységek**

Az óvodánk tevékeny légköre a felnőtt dolgozók derűs, kiegyensúlyozott munkavégzése felerősíti az egészséges kisgyermek érdeklődését, tevékenységi vágyát. Ebben a légkörben a munka önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. A munka objektív célját elfogadják, szükségességét természetesnek veszik, élvezik az elért eredményeket. Saját és mások elismerése a nevelés egyik formája, ami újabb tevékenységre serkenti a gyerekeket. Ez a folyamat nevelési céljaink elérését segíti, a gyermekek személyiségét fejleszti.

### **A tevékenység formái:**

- Önkiszolgálás
- Óvodapedagógusnak, illetve más felnőttnek segítség
- Önálló tevékenységek illetve alkalmi megbízatások
- Naposi munka, vagy egyéb munka
- Környezet, illetve növény és állatgondozás

### **Célunk:**

- Örömmel és szívesen végezzenek, önként vállaljanak munkát.
- A munka végzése során fejlődjenek képességeik, a munkavégzéshez szükséges jártasságok, készségek, képességek (pl. kez ügyesség, megfigyelőképesség stb.)
- Erősödjenek pozitív személyiségjegyeik (tolerancia kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság, kötelességteljesítés stb.)
- A tevékenység járuljon hozzá a gyermekek társas kapcsolataink alakulásaihoz (közösén végzett munka, közösségért végzett munka).

### **Feladataink:**

- A gyermekek életkorához és erejéhez mért változatos, tartalmilag gazdag munkalehetőségek megtervezése és megteremtése.
- A munka eszközeinek biztosítása, célszerű használatuknak, rendbetételüknek megismertetése.
- Megtanítani őket a munkafeladatok elvégzésére:
  - a különböző munkafogásokra
  - a munka menetére
  - Munkakészségek és szokások kialakítása.
- A tartalmas, önálló munkavégzés állandóságának, folyamatosságának biztosítása. (Objektív szükségesség érzését, nélkülözhetetlenségének felismerését.)



- Lehetőség biztosítása a gyakorlásra, és arra, hogy a kedvelt munkafajtákban elmélyedhessenek.
- A fokozatosság elvének érvényesítése, maximálisan alkalmazkodva az egyén képességeihez (kiemelten az SNI-s gyermekeknél).
- Tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermekhez saját magához mérten fejlesztő, pozitív értékelés biztosítása.
- A gyermekek természetes tempójának megfelelő idő biztosítása a munka elvégzéséhez.

### **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:**

- A gyerekek maguk végzik el a személyükkel és a csoporttal kapcsolatos munkákat (pl. önálló öltözködés, teremrendezés).
- Fizikai erejüknek megfelelő feladatokat végeznek
- Képesek a megkezdett munkát külső készítés nélkül befejezni.
- Bátran kérnek segítséget, ha szükségük van rá.
- Életkoruknak megfelelő szinten gyakorolják a munkamegosztást.
- Élvezik a közös munkát és az eredményét.
- Segítenek kisebb – gyengébb társaiknak.
- Kedvvel vállaljanak egyéni megbízatásokat.
- Megbecsülik mások munkáját.





## 8. Tanulás szerepe az óvodai nevelésben A tevékenységekben megvalósuló tanulás

*„Amit hallok, elfelejtem,  
Amit látok, arra emlékszem,  
Amit csinálok, azt megértem.”  
/kínai közmondás/*

Az óvodáskorban a tevékenységekben megvalósuló tanulás elsődleges színtere a játék. A játékon belül a mozgásos, a szociális és verbális tanulás összefonódik, komplex módon jelenik meg. A tanulás folyamata a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja spontán, vagy irányított módon. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3 – 6 – 7 éves korú gyermekek szempontjából. A tanulási tevékenység esetén azt szeretnénk elérni, hogy a gyermekek örömmel és önként vegyenek részt ebben a folyamatban.

### **Célunk:**

Megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk őket, természetesen minden gyermek esetében képességeiknek megfelelő szinten. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. attitűdök erősítése és az egyéni képességek fejlesztése. Az óvodában a gyermekek **kreativitásának** erősítése elsősorban az oldott légkör, a mozgástér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell adni a felfedezésre, arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének – zenében, a bábozásban, a rajzolásban, stb. kifejezésre jutathassák. Minél több eszközzel ismerkednek meg, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek tapasztalataira, ismereteire. Tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése.

### **A tanulás lehetséges formái az óvodában**

- Az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- A spontán játékos tapasztalatszerzés
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- A gyakorlati problémamegoldás
- Játékos, cselekvéses tanulás

Mindezen tanulási formák a játékban és a projektmódszert alkalmazó foglalkozások keretében valósulnak meg.

„A **projektek** olyan *komplex feladatok*, amelyeknek középpontjában egy gyakorlati természetű probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása, hanem lehető





legtöbb vonatkozásának feltárása, így a témát a gyermekek széles körű összefüggésben dolgozzák fel.

A **cél nem** a tanulás, hanem valamilyen **konkrét cél, produktum**. A tanulás ehhez képest mindig eszköz jellegű, mintegy mellékterméke a *produktum* elérésére irányuló tevékenységeknek. A tanulást - a tapasztalatok megszerzését, a szokások kialakítását -, indirekt módon kívánja biztosítani.

A **projekt-módszer** a gyermek érdeklődésére, a pedagógus és a gyermek közös tevékenységére épülő módszer, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg.” (Körmöci Katalin)

A projektekben minden alkalommal komplex tevékenységeket terveznek a pedagógusok. A cél az élményszerű, játékos tanulás, mely hat az érzelmekre, aktív, alkotó részvételt kíván minden gyermektől a tevékenység egészében. Minden komplex tevékenységet mesébe, történetbe ágyazva, cselekvő-felfedező úton a gyerekeket tapasztalati ismeretekhez juttatva érik el kitűzött nevelési-oktatási céljukat a pedagógusok.

Gyermekeink az egész év folyamán megerősítést kapnak képességeikről, fokozva bennük a tanulás iránti vágyat. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

### Feladataink:

A gyerekekkel foglalkozó valamennyi szakember segíti az egyéni fejlesztést.

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása különböző helyzetekben.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermekeknek, amelyben saját teljesítőképeségét is megismerheti.

Az angol nyelv a tanulásban:

Minden szervezett komplex tevékenység két nyelven zajlik. Előzetesen megtervezett és egyeztetett tervek alapján a magyar pedagógus és az angol nevelő a két nyelvet felváltva vezetik a tevékenységet. A komplex foglalkozás élményekkel teli játék, melyben hol magyar, hol angol nyelven folyó játékos feladatokon keresztül történik a z ismeretszerzés, tapasztalatgyűjtés, tevékenységekben megvalósuló tanulás. Mivel a projekt sok ismétlésre ad lehetőséget, az adott témakör szókincse magyarul és angolul is bevésődik.



### **Sikerkritériumok:**

Akkor vagyunk a tanulási tevékenység területén eredményesek, ha az ismereteket tapasztalati úton közvetítjük a gyerekeknek, és kihasználjuk a játékba integrált tanulás lehetőségeit.

### **A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére.**

- Örömmel készülnek az iskolai feladatokra,
- Várakozással tekintenek az új feladat megoldása elé, kihívásnak tekintik azt,
- Kialakul szabály- és feladattudatuk.
- Képesek a bonyolultabb gondolkodási műveletek elvégzésére.
- Tudnak figyelni aktívan 25 percig egy adott feladatra.
- Képesek az új ismeretek befogadása.
- Kialakul problémamegoldó, kreatív gondolkodásuk.
- Képesek társaikkal együttműködni.
- Rendelkeznek verbális memóriával.
- A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók optimális, harmonikus fejlettsége kialakul
  - Pontos és differenciált vizuális észlelés
  - Pontos és differenciált auditív észlelés
  - Összerendezett, koordinált mozgás, szem-kéz összerendezett, célszerű együttes mozgása
  - A látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása (a keresztcsatornák együttműködése)
  - Rövid idejű vizuális, verbális memória
  - Szándékos figyelem kb. 10 perces figyelemkoncentráció

A tudatos, egyéni képességeket szem előtt tartó, összehangolt pedagógiai tevékenység megkívánja a rendszeres, közös tervezést és felkészülést.

A tervezőmunka elemei:

A **nevelési terv** részei: a beszoktatási terv, az első félév és a második félév nevelési terve. Tartalmazza a nevelési területek kitűzött céljait, az óvodapedagógusok, az angol nevelők, a dajkák feladatait, a szülői együttműködés lehetőségeit valamint a szervezési feladatokat, alapját mindig az előző félév értékelése adja

A **„tervezett projekttémák éves gyűjteménye”** minden nevelési évet megelőzően készül, a projekt témák, ötletek összegyűjtése a teljes nevelési évre, körülbelül meghatározva az egyes projektek időtartamát,

A **projektterv** az egyes témák részletes kidolgozása, mely megnevezi a produktumot, magába foglalja az óvodai tevékenységek adott projekthez illeszkedő tartalmát. Bővebb választékot kínál, hogy a projekt rugalmasan alkalmazkodhasson az eseményekhez, a gyermekek ötleteihez.



A **hetiterv** az adott hétre lebontott fejlesztési terv. Tartalmazza a verselés, mesélés; az ének, zene, énekes játék, gyermektánc; a rajzolás, mintázás, kézimunka; a mozgás; a külső világ tevékeny megismerése konkrét anyagát és a hozzá kapcsolódó fejlesztési lehetőségeket.

A **tevékenységterv** az adott napra tervezett KOMPLEX tevékenységek céljait, feladatait, az egyéni képességfejlesztés feladatait, a tevékenység felépítését tartalmazza.

A pedagógiai tervezés minden szintje minden pedagógus számára kötelező, a magyar óvodapedagógussal és az angol pedagógiai asszisztenssel közösen megvalósítandó feladat.

A **mulasztási napló** naprakész vezetése minden óvodapedagógus kötelessége.

A **csoporthnapló** tartalma:

**1./ Adatok**

Óvoda neve, címe, OM azonosítója

Pedagógiai programjának neve

Csoport neve, nevelési év, pedagógusok, angol nevelők neve

Megnyitás és lezárás helye, dátuma, óvodavezető aláírása, az óvoda körbélyegzőjének lenyomata

Gyermekek neve, jelle, oktatási azonosítóját tartalmazó csoportnévsor

Gyermekek számának összesített adatai

Tankötelessé váló gyermekek nevét

Születésnapok (esetleg havonta kigyűjtve)

Napirend, hetirend két nyelven

**2./ Nevelési (beszoktatási) tervek, azok értékelései, adott időszak szervezési feladatai, programjai**

Magyarul és angolul

Kiscsoportban: szeptember-október beszoktatási terv

November-február, március-május nevelési terv

Középső és nagycsoportban: szeptember-december, január-május nevelési terve

Minden tervezési időszakhoz kapcsolódó szervezési feladatokat

**3./ Éves projekt tématerv**

Kétnyelvű terv táblázatos formában

**4./ Projekt tervek**

Az egyes projektekhez anyaggyűjtés mindkét nyelven, amely tartalmazza a produktumot is.

**5./ Heti tervek**

A kétnyelvű heti tervek az projekt tervben rögzítettek részletezett heti megjelenései.

**6./ Tevékenység tervek**

**7./ Szülői értekezletek**

A szülői értekezlet jegyzőkönyve a jelenléti ívvel

A fogadó órák táblázata

**8./ Hivatalos látogatások dokumentációja**

**10./Egyéb**

Szülői nyilatkozatok

Féléves programok összegyűjtve

Partnerek elérhetőségei

Egyéb

**A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentum dossziében kezelendő, tartalmazza a fogadó órák dokumentációját is.**



## A GYERMEKEK EGYÉNI KÉPESSÉGFEJLESZTÉSE A CSOPORTBAN ÉS A CSOPORTON KÍVÜL

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célunk, hogy a gyermekek iskolai tanulást meghatározó pszichikus funkcióit (részképességeit) az óvodáskor végére az iskolakezdéshez szükséges optimális szintre emeljük. Ennek érdekében az egyéni képességfejlesztést összehangolt mérési-értékelési –fejlesztési rendszerben végezzük.

### KISCSOPORT:

A gyermekek fejlődését óvodába lépésüktől kezdődően figyelemmel kísérjük, a fejlesztési tervet mindig a gyermek fejlettségére alapozzuk.

Már az óvodába lépés előtt az **óvodapszichológus** minden gyermek **anamnézisé**t felveszi. Ez azt jelenti, hogy a születés előtti állapotot, a születés körülményeit és a születéstől az óvodába lépésig tartó időszak fejlődéstörténetét feltérképezi a szülővel történt beszélgetés formájában. Ezek nagyon fontos információk számunkra. Bármely a fejlődésben bekövetkező zavar, akadály visszavezethető a méhen belüli, illetve az első három év fejlődésében mutatkozó problémára.

A **beszoktatási** időszakban is sok feladat hárul az **óvodapszichológus**ra, megfigyeléseivel, tanácsaival segíti a gyermekeket a szülőkön és az óvodapedagógusokon keresztül.

Az **óvodapedagógusok** az első évben a játékon, a játékos tevékenységeken keresztül azonosítják be a gyermek **részképességeinek** fejlettségi szintjét. A fejlődés mutatóiról januárban és májusban feljegyzést készítenek a gyermek fejlődési dokumentumában. Ezek az eredmények a felméréseket követő fogadó órákon kerülnek ismertetésre a szülők részére.

A megfigyelések az alábbi területeket ölelik fel:

- Nyelvi- kommunikációs kifejező képesség
- Játéktevékenység
- Értelmi fejlettség
  - figyelem
  - vizuális észlelés
  - auditív észlelés
  - időészlelés
  - memória
- Mozgás
- Szociális fejlettség
- Angol nyelvi fejlettség
- Önállóság a gondozási tevékenységekben (étkezés, öltözködés, testápolás)

A kiscsoport végén a **fejlesztő pedagógus** a gyermek mozgását vizsgálja az életkornak megfelelő mérőeszközökkel. A **mozgás** az a képességterület, mely az idegrendszer érettségét mutatja, sok információval szolgál a gyermek komplex fejlettségét illetően. Ha az életkorban elvárható fejlettségi szinthez képest bármely területén eltérés mutatkozik, a csoportban az óvodapedagógusok általi fejlesztő munka a meghatározott területet veszi célba prioritásként. Az elvégzett vizsgálatok eredményéről a szülők fogadó óra keretében tájékozódhatnak az óvodapedagógusoktól, illetve a fejlesztő pedagógustól. Szülői együttműködési lehetőségként kínál a fejlesztő pedagógus otthon rendszeresen végezhető



fejlesztő gyakorlatsort (TSMT). Ha összetettebb problémát észlelünk a gyermek fejlődésében, kérhetjük a **Pedagógiai Szakszolgálat vagy egyéb, a probléma jellegének megfelelő speciális szakember / intézmény szakvéleményét** és annak eredményeire épülő **fejlesztő tevékenységét**. Ez a segítség óvodán kívül vehető igénybe a Pedagógiai Szakszolgálat Vihar utcai épületében az ottani szakemberekkel egyeztetve térítésmentesen, vagy a szülők egyetértésével az egyéb intézményekben költségtérítéssel formában. A kiscsoportban általában még életkori, a fejlődési folyamatban természetesen létező beszédartikulációs hibákról, nehézségekről beszélhetünk. Amennyiben az óvodapedagógusok a beszédhang képzés komolyabb problémájára figyelnek fel, kéri a **logopédus** segítségét, aki **felméri** a gyermek beszédképességét, és ha indokoltnak látja, meg is kezdheti a fejlesztést. Ajánlhat óvodán kívüli, a probléma természetéhez illeszkedő fejlesztési lehetőséget.

### **KÖZÉPSŐ CSOPORT**

Az óvoda második évében a gyermekek képességeinek csoporton belüli feltérképezése elsősorban a játékon, a játékos tevékenységeken és a mozgáson belül történik az előző év végének fejlettségét alapul véve.

Szeptember hónaptól az egyéni fejlesztés a kiscsoport év végi eredmények és az új nevelési év elején a májusihoz képest mutatott fejlődés alapján történik.

Január és május hónapokban az **óvodapedagógusok** rögzítik a gyermekek fejlettségét a kiscsoportnál felsorolt részterületeken.

Az eredményekről a szülőket fogadó óra keretében tájékoztatják.

Január-február hónapban a **fejlesztő pedagógus** egy, a kiscsoportosnál szélesebb körű **felmérést** végez a gyermekek idegrendszeri érettségének és részképességei fejlettségének megállapítása céljából, mely az alábbi területeket érinti:

- Grafomotoros (=írásmozgás) koordináció
- beszédhanghallás
- számolási készség
- gondolkodási műveletek
- szociális készségek

A második félévben a **logopédus** és a **fejlesztő pedagógus** minden gyereknél ú.n. GOH-GMP vizsgálatot végez, amely a beszédértést vizsgálja.

A mérés eredményéről konzultálnak az **óvodavezetőkkel** és az **óvodapedagógusokkal**, akik a saját mérésük eredményével összehangoltan a csoporton belüli fejlesztőtevékenységet a gyermek fejlettségi állapotához, és fejlődési üteméhez szabják. Ekkor történik annak eldöntése is, hogy szükséges-e a gyermek optimális fejlődéséhez a csoporton kívüli célzott megsegítés, esetleg a probléma óvodán belül nem orvosolható, ez esetben kérhetjük a **Pedagógiai Szakszolgálat vagy egyéb, a probléma jellegének megfelelő speciális szakember / intézmény szakvéleményét** és annak eredményeire épülő **fejlesztő tevékenységét**. Ez a segítség óvodán kívül vehető igénybe a Pedagógiai Szakszolgálat Vihar utcai épületében az ottani szakemberekkel egyeztetve térítésmentesen, vagy a szülők egyetértésével az egyéb intézményekben költségtérítéssel formában.



A tájékoztatást a csoportos és a fejlesztő pedagógusi mérés eredményéről az óvodapedagógusok a márciusi fogadóórán adják a szülőknek. A szülők időpont egyeztetés után konzultálhatnak a fejlesztő pedagógussal is, aki szülői együttműködési lehetőségként kínálhat otthon rendszeresen végezhető fejlesztő gyakorlatsort. Előfordulhat, hogy a probléma hátterében érzékszervi vagy egyéb orvosi kivizsgálást igénylő okot sejt. Ennek kizárására szakorvosi vizsgálatot kérhet. Szülői igényre javasolhat térítéses, a probléma jellegének célzott fejlesztésére irányuló intézményeket, terápiás lehetőségeket is.

Amennyiben az óvodapedagógusok a beszédhang képzés vagy a beszédhanghallás – beszédértés komolyabb problémájára figyelnek fel, kéri a **logopédus** segítségét, aki **felméri** a gyermek beszédképességét és ha indokoltnak látja, meg is kezdheti a fejlesztést. Javasolhat szakorvosi kivizsgálást, illetve ajánlhat óvodán kívüli, a probléma természetéhez illeszkedő fejlesztési lehetőséget.

Amennyiben az óvodapedagógusok olyan magatartási, beilleszkedési problémára utaló tünet együttest fedeznek fel, kéri a **pszichológus** segítségét, aki a csoportban és egyéni játékos szituáció-teremtés keretében **megfigyeli** a gyermeket. Megfigyeléseiről, tapasztalatairól **konzultál** az óvodapedagógusokkal, tanácsaival segíti őket. Egyéni konzultáció keretében **segítséget nyújt** a szülőknek.

A szociális képességek területén mutatkozó probléma esetén is fordulhat az óvoda a **Pedagógiai Szakszolgálat**hoz, ahol szakemberek által elvégzett vizsgálatokat követően térítésmentes **pszichológusi ellátást** nyújtanak.

### **NAGYCSOPORT**

Az óvoda utolsó évében az óvodapedagógusok továbbra is a játék, a játékos tevékenységek a mozgás és ezt kiegészítve a szervezett tevékenységeken mutatott teljesítmény alapján mérik fel a gyermekek részképességeit.

Az óvoda mérési-értékelési rendszerében a legösszetettebb felmérés a nagycsoportban szeptember hónapban készül, amikor a **fejlesztő pedagógus, a pszichológus, a logopédus összehangolt mérési** rendszerben feltérképezi a gyermekek fejlettségét (az előzőekben felsorolt területeken), rögzíti az eredményeket, majd ezeket egy, az **óvodapedagógusokkal és az óvodavezetőkkel** folytatott egyeztető megbeszélés keretében összegezi.

Ekkor történik a csoporton belüli és kívüli fejlesztő tevékenység összehangolása. Optimális esetben elegendő a gyermek egyenletes fejlődése szempontjából az óvodai csoportban végzett pedagógiai tevékenység. Amennyiben egyes területen az életkorban elvárható fejlettségi szint elérése kisebb megsegítést igényel, a csoportban a szervezett tevékenységekben (foglalkozásokon) differenciált feladatadásra, és a játéktevékenységen keresztül megvalósított egyéni fejlesztésre kerül sor. Ha ez nem bizonyul elegendőnek, csoporton kívül egyéni vagy kiscsoportos célzott fejlesztéssel segít a fejlesztő pedagógus, a logopédus vagy a pszichológus.

A probléma súlyosságának és összetettségének függvényében sor kerülhet a **Pedagógiai Szakszolgálat** szakvéleményének kérésére, és az eredmény alapján történő speciális fejlesztésre. Ez a segítség óvodán kívül vehető igénybe a Pedagógiai Szakszolgálat Vihar utcai épületében az ottani szakemberekkel egyeztetve térítésmentesen.



A szeptemberi felmérés összegzett eredményéről az óvodapedagógusok fogadó óra keretében tájékoztatják a szülőket október hónapban. Természetesen lehetőség van egyéni időpont egyeztetés után a szakemberekkel is konzultálni, akik a probléma jellegének és súlyosságának megfelelően javasolhatnak orvosi kivizsgálást, a szülői együttműködés érdekében rendszeres napi gyakorlást igénylő otthoni feladatsort, illetve szülői igényre javasolhatnak térítéses, a probléma jellegének célzott fejlesztésére irányuló intézményeket is.

Az egyéni képességek fejlesztése tehát a nagycsoportban az előző évek fejlődési mutatóira és a nagycsoportos komplex szűrés eredményeire alapozva, összehangoltan, a gyermeki szükségleteket figyelembe véve történik.

Januárban azoknak a gyerekeknek az ellenőrző felmérése történik, akiknek rész-képesség fejlődése az előző félévben csoporton belül vagy kívül különös figyelmet, megsegítést igényelt. Optimális esetben az összehangolt fejlesztés eredményeképpen a képességek elérték az életkorban elvárható optimális szintet. Ha az elmaradás még mindig fennáll, előirányozzuk a következő félév csoporton belüli és kívüli fejlesztési feladatait.

A januári mérést követően történik a gyermekek várható iskolaérettségének eldöntése is. A gyakorlatban ez úgy történik, hogy az **óvodapedagógusok, a fejlesztő pedagógus, a logopédus és a pszichológus** az elmúlt óvodai évek fejlődéstörténete és az aktuális fejlettségi szintek alapján együttesen dönt a gyermek iskolára való alkalmasságáról, és elkészíti az iskolaérettségi óvodai szakvéleményt. Ennek alapján az **óvodavezető** készíti el az Óvodai Szakvéleményt, mely meghatározza, hogy a gyermek

- a/ megkezdheti általános iskolai tanulmányait
- b/ még egy év óvodai nevelésben részesül
- c/ a Szakértői Bizottság vizsgálatát kéri.

A januári felmérések eredményeit és az iskolaérettségi óvodai szakvéleményt az óvodapedagógusok a szülőkkel fogadó óra keretében részletesen ismertetik.

A köznevelési törvény értelmében a szülőnek jogában áll felülvizsgálatot kérni a Szakértői Bizottságnál (2011 évi CXCV tv. 21 § (3))

Az óvodai szakvélemények kiállítását követően az egyéni képességfejlesztés természetesen tovább folytatódik az óvodai jogviszony befejezéséig.

-----

Óvodánkban az összehangolt fejlesztő tevékenységben részt vevő szakemberek:

- A GYERMEK ÓVODAPEDAGÓGUSAI, ANGOL ANYANYELVŰ NEVELŐI
- FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS
- LOGOPÉDUS
- PSZICHOLÓGUS
- tagóvoda vezető helyettes
- óvodavezető

Egyéni igény alapján lehetőség van helyben igénybe venni – délutáni foglalkozás keretében, térítéses formában, külső cég által szervezett – mozgásterápiát (TSMT, alapozó terápia).



## A SZÁZSZORSZÉP ÓVODA MÉRÉSI-ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

	<b>Idő</b>	<b>Felmérést végző szakember</b>	<b>Felmérés célterülete</b>	<b>Dokumentáció</b>
<b>Kiscsoport</b>	szeptember-október	óvodapedagógus	általános állapot és fejlettség felmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
		pszichológus	anamnézis	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	novembertől folyamatosan	fejlesztő pedagógus	mozgás, idegrendszeri érettség	Fejlesztő pedagógiai felmérő lap Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	január	óvodapedagógus	félévi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	május	óvodapedagógus, angol nevelő	év végi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
<b>Középső csoport</b>	január-február	fejlesztő pedagógus	DIFER + mozgás	DIFER fejlődési napló Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	folyamatosan szülői, pedagógusi kérésre	logopédus, pszichológus	beszédhiba, beilleszkedési, viselkedési probléma	logopédiai, pszichológiai napló
	január	óvodapedagógus, angol nevelő	félévi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	május	óvodapedagógus, angol nevelő	év végi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	január-május	logopédus fejlesztő pedagógus	GOH-GMP	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum logopédiai napló fejlesztő pedagógiai napló
<b>Nagy csoport</b>	szeptember	fejlesztő pedagógus	DIFER + mozgás	DIFER fejlődési napló Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
		logopédus	beszédértés és hangképzés problémái, dyslexia	logopédiai napló Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
		pszichológus	szociális képességek	pszichológiai napló Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	folyamatos szülői, pedagógusi kérésre	pszichológus	A gyermek életében bekövetkezett változás hatására fellépő tünetek	pszichológiai napló
	január	óvodapedagógus, angol nevelő	félévi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	február	Óvodapedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus	A gyermek beiskolázáshoz szükséges képességeinek vizsgálata	Iskolaérettségi óvodai szakvélemény Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	május	óvodapedagógus, angol nevelő	év végi komplex fejlettség mérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum





## VII. Óvodai életünk megszervezése

A gyermek fejlődő személyiség, ezért sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, személyiségük alakulásában meghatározó szerepe van az őket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek.

### 1. Személyi feltételek

*„Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.”  
(Az Óvodai nevelés országos alapprogramja)*

#### **Óvodánk csoportszerkezete**

Óvodánk kilenc csoporttal működik. A csoportok lehetőség szerint homogén életkori összetételűek, de ennek megvalósulása a jelentkező gyermekek létszámának és korának függvénye.

#### **Személyi feltételeink**

Pedagógiai Programunk megvalósításában a törvényi előírásoknak és a fenntartói döntésnek megfelelően az alábbi munkatársak vesznek részt:

Óvodavezető	1 fő
Óvodapedagógus	csoportonként 2 fő

A nevelési célkitűzésekből adódó pedagógiai feladatokat angol anyanyelvű pedagógiai asszisztensekkel - akik fenntartói együttműködési megállapodásnak megfelelően külső cég alkalmazásában állnak - összehangoltan és együttműködve, az általunk kidolgozott pedagógiai módszerek hatékony alkalmazásával valósítjuk meg. Az angol anyanyelvű nevelők állandó jelenléte biztosítja a kétnyelvű környezetet a gyermekek számára, amely a spontán nyelvelsajátításnak és beépülésnek legfontosabb feltétele.

*Angol anyanyelvű pedagógiai asszisztens csoportonként 2 fő.*

*Nevelőmunkánkat speciális szakemberek is segítik:*

*Logopédus 1 fő saját álláson (székhely), 1 fő kijáró (telephely)*

*Fejlesztő pedagógus 1 fő*

*Pszichológus 1 fő*



A pedagógiai munkát segítő alkalmazottak:

<i>Dajka</i>	12 fő
Pedagógiai asszisztens	3 fő
<i>Óvodatitkár</i>	2 fő

Az óvoda működését segítő alkalmazottak:

Kertész – karbantartó	2 fő
-----------------------	------

Az óvodapedagógusok heti váltásban délelőtt és délután végzik a nevelőmunkát. Az angol anyanyelvű nevelők 8.00-tól 17.00 óráig (a pihenőidőt kivéve) minden gondozási, nevelési, fejlesztési tevékenységben aktívan részt vesznek

Nevelőmunkánk hatékony segítői a pedagógiai asszisztenseken kívül a dajkák, ezért a munkaszervezést oly módon kell megoldanunk, hogy minél több időt a gyermekek közt töltve, a pedagógiai munkában legyenek az óvónők segítségére.

A nevelési tervekben foglaltakat az óvodapedagógusok a pedagógiai asszisztensekkel és a dajkákkal is megbeszélik, segítve ezzel az egyéni szükségletekhez, fejlettséghez igazított személyiségfejlesztést.

Valamennyi munkatársunk rendelkezik a törvényben előírt végzettséggel.

Az óvodapedagógusok ezen felül az alábbi (120 órás akkreditált képzésen szerzett vagy szakvizsgás) végzettségekkel rendelkeznek:

- drámapedagógus
- tehetségfejlesztési szakértő
- fejlesztő pedagógus
- közoktatás vezető
- individuálpszichológiai tanácsadó
- szociálpedagógus
- gyógypedagógiai asszisztens
- jógaoktató
- gyermek- és ifjúsági felügyelő
- óvodai szakértő

*A két épületben 1 fő gyermekvédelmi felelős látja el a gyermekvédelmi feladatokat.*



## 2. Tárgyi feltételek

Arra kell törekednünk, hogy óvodánk épülete, kertje és berendezése a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését.

Ennek érdekében környezetünk formálásában szem előtt tartjuk:

A Köznevelési törvényben előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke alapján hiányzó eszközeink: a Gelléri A.E. (Tégla) utcai épületben a tornaszoba.

Az udvari mozgásfejlesztő játékokat folyamatosan cseréljük, pótoljuk a biztonsági előírásoknak megfelelően,

Kellő átgondolással, tudatos tervezéssel telepítjük a játékokat, minél szélesebb mozgásfejlesztési lehetőségeket biztosítva a gyerekeknek

A meglévő és szabványoknak megfelelő kerti játékokat folyamatosan ellenőrizzük, karban- és tisztán tartjuk.

Az épületen belül:

A csoportszobákat a biztonságosság, a hozzáférhetőség és az esztétikum szem előtt tartásával rendezzük be.

Minden csoportszobának tartalmaznia kell szerepjátékhoz, barkácsoláshoz, építőjátékhoz, meséléshez-zenéléshez kialakított, jól elkülönített részeket valamint a projekt és a környezeti sarkot.

A csoportszobákat úgy kell berendezni, hogy a különböző tevékenységek elmélyült végzésére lehetőséget biztosítsanak.

A játékok elhelyezésénél törekedni kell arra, hogy a gyermekek könnyen elérjék azokat, szabadon válogathassanak a játékeszközök között

A csoportszobák bútorzatának, textíliáinak, berendezési tárgyainak kiválasztásánál a szín- és anyagharmoniót szem előtt kell tartani.

A játékok, egyéb személyiségfejlesztéshez szükséges eszközök kiválasztásának szempontjai: a biztonságosság, az életkori sajátosságoknak való megfelelés, a nevelő-fejlesztő érték, a közösen kialakított értékrendünkhöz való alkalmazkodás, az esztétikum. Mindez a program hatékony működtetése mellett azért is fontos, mert az óvoda kultúra közvetítő.

Az épületen belüli közös helyiségek berendezése, díszítése, dekorálása mutasson összhangot, biztonságos és esztétikus legyen, egységet sugározzon és járuljon hozzá az óvoda sajátos arculatának megőrzéséhez.

A szülők és dolgozók tájékoztató táblái informatívak és ízlésesen elhelyezettek legyenek, segítsék a tájékozódást, (viseljék az óvoda logóját.)

Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet is biztosítson. Meglévő adottságainkat úgy kell kihasználnunk, hogy a lehetőséget teremtünk a munkatársak kulturált munkavégzéséhez szükséges feltételek biztosításához.



### 3. Mindennapi életünk megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A pedagógiai munka tervezése, a csoport szokás és tevékenységrendszerének kialakítása - a gyermekek életkori sajátosságait és fejlettségét figyelembe véve- az óvodapedagógus feladata, amelyet írásban is rögzít / napirend, hetirend, éves projekttemák gyűjteménye, projektterv, hetiterv, nevelési terv /.

A napirend megtervezése, a tevékenységek koordinálása a pedagógusoktól tudatos, átgondolt tervező munkát kíván. Biztosítani kell a folyamatosságot. Kialakításánál fontos szempont a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó szükségletek figyelembevétele.

A napirend rugalmas kezelése lehetővé teszi az előre tervezett, de a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését.

Óvodánkban 5 éves kor után a pihenési idő csökkenthető. Ebben az esetben olyan csendes tevékenységet szervezünk, amely a még pihenő gyermekek nyugalma nem zavarja.

A tevékenységek megszervezésénél fontos szempontnak tartjuk a kötetlenség és folyamatosság biztosítását.

A **napirend** kialakítása a két óvodában kismértékben eltérő, az alábbi napirend javaslat, óvodánkként, korcsoportonként, évszakonként, aktuális programonként módosítható:

Tevékenységek	Időtartam			
	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6 évesek	6-7 évesek
Játék	5-6 óra	3-6 óra	3-6 óra	3-6 óra
Játékidőn belül szabad levegőn tartózkodás, mozgás	1-4 óra	1-4 óra	1-4 óra	1-4 óra
Mindennapos testnevelés	15 perc	15 perc	15 perc	15 perc
Étkezések: reggeli, uzsonna, ebéd	folyamatos	folyamatos	folyamatos	folyamatos
	30 perc	30 perc	20 perc	20 perc
Öltözés, vetkőzés	40-45 perc	40-45 perc	30-40 perc	25-30 perc
Tisztálkodások	20-25 perc	20-25 perc	15-20 perc	15-20 perc
Délutáni pihenés, alvás	2-2,5 óra	1,5-2,5 óra	1-2 óra	1-1,5 óra
Tanulással kapcsolatos irányított tevékenységek	10-15 perc	10-20 perc	20-40 perc	25-50 perc



Időtartam	Tevékenység
6:30-9.00	<b>JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN</b> Egyéni képesség megfigyelés és fejlesztés a spontán játék lehetőségeinek kihasználásával
8.30-9.30	<b>FOLYAMATOS REGGELI</b>
9.30-10.30	<b>JÁTÉKOS EGYÉNI, KISCSOPORTOS ÉS KÖZÖS FOGLALKOZÁSOK PROJEKTMÓDSZERREL FELDOLGOZVA:</b> Vers, mese, dramatikus játék Ének, zene, énekes játékok Rajz, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése közben szerzett tapasztalatok rendszerezése Mozgás Testápolás, öltözködés
10.30-12.00	<b>UDVARI JÁTÉK:</b> Szabad és irányított mozgás Játékba integrált egyéni, kiscsoportos és közös tevékenységek: Külső világ tevékeny megismerése Énekes játékok Testápolás, öltözködés
12.00-13.00	<b>EBÉD, TESTÁPOLÁS</b>
13.00-15.00	<b>DIFFERENCIÁLT PIHENÉS</b>
15.00-16.00	<b>TESTÁPOLÁS, UZSONNA</b>
16.00-18.00	<b>JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY AZ UDVARON</b>

#### 4. Ünnepeink

Az ünnep időről időre visszatérő sajátos keretek között lezajló esemény amely kitűnik az óvoda mindennapi életéből, hangulatával, misztikumával, a készülődés örömeivel.

Perspektívát adnak, megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását.

Óvodánk érzelmi életében is meghatározó szerepet töltenek be az ünnepek. A várakozás, a közös készülődés izgalma, a tervezgetés és a megvalósulás mind, mind örömforrás a gyermekek számára, amely egyéni vagy közös tevékenységre serkentve fejleszti őket.

Megszervezésükben fontos szempontnak tartjuk, hogy a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartva, az óvoda testületének döntése alapján a gyermekek érdeklődésének, az óvoda kialakult hagyományainak, a szülők igényeinek, valamint az óvoda környezeti adottságainak figyelembevételével valósuljanak meg.

Óvodánkban bevonjuk a szülőket a készülődés, a szervezés feladataiba, figyelembe véve javaslataikat, tiszteletben tartva a család ünnepeit.



Az ünnep kiemelkedik az óvoda mindennapi életéből, előzményei és emlékei illeszkednek a gyermekek természetes életmenetébe. Az ünnep fényét, hangulatát fokozza a feldíszített óvoda, a gyermekek és felnőttek ünnepi ruhája, a meglepetés és ajándékozás öröme, a pedagógusok közös éneklése, zenélése, bábozása.

### **Az óvoda hagyományos ünnepei, az ünnepek legfontosabb tartalmi jegyei**

#### **Halloween:**

- Amerikai eredetű ünnep, megszervezése az angol anyanyelvű nevelők feladata. A gyerekek jelmezbe öltözhetnek, csoportról csoportra járva Trick or treat játékot játszanak, töklámpást készítenek, tökököt sütnek. Az angol nevelők dramatikus műsorral készülnek.

#### **Mikulás:**

- A gyermekek életkoruknak megfelelően készülődnek magyar és angol nyelvű mondókával, verssel, énekkel, rajzolgatnak, festenek élményeik alapján.
- Meglepetést készítünk a gyermekek számára, amely lehet egy közös bábozás vagy dramatizálás, éneklés is.

#### **Advent, Karácsony:**

- A gyermekek karácsonyról szóló versekkel, énekekkel készülődnek.
- Egyszerűbb karácsonyfadíszeket, ajándékot készítenek a szülőknek, testvéreknek, barátoknak.
- A nagyok süteményt süthetnek a délutáni vendégváráshoz. /5-6-7 évesek /és segítenek az ünnepi asztal díszítésében, megterítésében.
- Az ünnepi várakozást az adventi gyertyagyújtással fokozzuk. A gyermekeknek bábelőadással, iskolások műsorával kedveskedünk.
- Az adventi kézműves foglalkozás alkalmával közös barkácsolásra, sütésre hívjuk a szülőket, testvéreket.
- A karácsonyt közös karácsonyfa állítással, a nagycsoportosok betlehemes játékának előadásával ünnepeljük.
- Adventi hangverseny megszervezésével: zenei élményt nyújtunk, az ünnepvárás hangulatának megteremtéséhez

#### **Farsang:**

- A gyermekek magyar és angol verssel, dallal, tréfás mondókákkal készülődnek a farsangra.
- Az óvónókkal közösen készítenek farsangi díszeket, álarcokat.
- Házilag készített jelmezbe öltözve táncolnak, „mulatnak”.
- A szülőket bevonjuk az előkészületi munkákba, a csoportdíszítésébe, a jelmezek elkészítésébe.
- Farsang: rongyosbál – az átváltozás lehetőségének biztosítása a „bármilyen lehetek” élményének, szerepének átélése.

#### **Húsvét:**

- A gyermekek a magyar és angol népi költészet kincseiből megismerkednek locsolóversekkel, mondókákkal.



- Egyéni képességeiknek megfelelően különböző technikákkal készítenek tojásfestést.
- A hagyományos magyar népszokásnak megfelelően szervezzük a megünneplését.

### **Anyák napja – Évzáró:**

Reménység:

Óvodánk régi hagyománya, hogy az édesanyák ünnepét egybekötöttük az évzáró ünnepséggel, így egy csokrot nyújtva át az édesanyáknak.

- A gyermekek magyar és angol nyelvű énekekkel, dalos játékokkal a szépirodalomból válogatott édesanyákat köszöntő versekkel, valamint kedvenc meséjük dramatizálásával, bábozásával köszöntik az édesanyákat, nagymamákat.
- Önállóan, vagy kis segítséggel készítenek ajándékot az anyukáknak, nagymamáknak.
- Közösen feldíszítik csoportjaikat. A díszítéshez rajzaikat, festményeiket használják fel.
- A gyermekek örömmel készülődnek, élvezve az ünnepi készülődést, a közös titok, a meglepetés, az ajándékozás örömét.

Színes Gyerekkert:

- Anyák napi játszódélután. Édesanyák számára alkalmi dallal, verssel készülve gyermekek által, bensőséges, rövid köszöntés, ajándékozás, majd közös játék

### **Gyermeknap:**

- Hagyomány, hogy több napos vidám programot szervezünk a gyerekeknek. Ezek egyike az egész napos kirándulás, melyen az óvoda összes gyermeke részt vesz.

### **Családi nap:**

- Egy május végi-június eleji szombaton közös játszásra, vidám együttlétre hívjuk az óvodánkba járó gyermekek családjait. Minden óvodapedagógus és angol nevelő valamilyen tevékenységet (kézműves, mozgásos, ügyességi) kínál fel az érdeklődőknek az óvoda kertjében. Piknik alapon szerveződő büfé várja a gyerekeket, csoportonként rajzkiállítás rendezünk a tanév alkotásaiból. A vidám családi nap zárásaként zenés műsorral kedveskedünk a gyerekeknek és szüleiknek.

### **Évzáró:**

Színes Gyerekkert:

A nagycsoportosok rövid ízelítőt adnak az évek során megismert dalos játékokból, versekből, és verses mesékből. Az évzáró másnapján vidám búcsúztató az iskolába menők számára.

### **Búcsúzó:**

- Az óvodai búcsúztatót a csoportokban kialakult hagyományok megtartásával tesszük emlékezetessé.
- A gyermekek verssel, dallal, játékkal búcsúznak az óvodától érezve, hogy egy új másfajta kihívás, feladat vár rájuk.
- Búcsúzóul a kisebbek verseivel, dalaival és apró ajándékkal kedveskedünk nekik, amely már az iskolai életükre utal.

### **Születés és névnap:**

- Az óvodai csoportok hagyományaihoz igazodik a születés- és névnap ünneplése.
- A születés- és névnap különleges nap az óvodás gyermek életében (erősíti énképét, a megünneplés a közösségi nevelés eszköze).



**Zöld jeles napok:**

Az alábbi zöld jeles napokat ünnepeljük közös játékokkal, környezetünk szebbé, jobbá tételével:

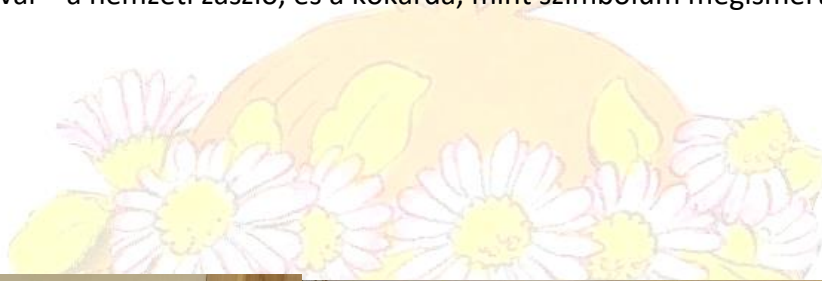
- Állatok világnapja
- A víz világnapja
- Föld napja
- Madarak, fák napja



**Társadalmi ünnepek:**

- október 23.,
- március 15,

Környezetünk (közvetlen és fővárosi) ünnepi hangulatának megéreztetése – az óvoda fellobogózásával – a nemzeti zászló, és a kokárda, mint szimbólum megismertetése.







## 5. Az óvoda kapcsolatrendszere

**Célunk:** a minél eredményesebb működés érdekében a partnerekkel való együttműködés.

### 5.1. A családdal

Kapcsolatrendszerünkben meghatározó és elsődleges szerepe van a családnak. Természetesen a különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyermekhez, a gyermeknek a családban elfoglalt helyéhez és más-más szerepet szánnak neki a családi életben belül.

A gyermek nevelése elsősorban a család feladata. Az óvodának ezt kiegészítve, olyan nevelési feladatokat kell ellátni, amelyet a családi nevelésen belül nem valósítható meg. A család és óvoda összehangolt együttnevelése szükséges ahhoz, hogy biztosított legyen a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődése, hozzájáruljon a készségek és képességek optimális kialakulásához.

**Óvodánkban az együttnevelés, szoros együttműködés alapvető követelményei:**

- a megismerés,
- a kölcsönös bizalomra épülő elfogadás,
- nyitottság,
- empátia,
- szakszerű, tapintatos tanácsadás,
- folyamatos információcsere.

**Feladataink:**

- A szülők folyamatos tájékoztatása az óvoda tartalmi munkájáról (nevelési tervek ismertetése a szülőkkel), a gyermekek fejlődési üteméről (szülői értekezletek, fogadó órák)
- A szülők bevonása az óvodai élet tevékenységrendszerébe.
- A felmerülő problémák megoldásának közös útkeresése.
- Szükség esetén a tapintatos szemléletformálás.



### **Az együttműködés szinterei:**

- Szülői értekezletek:

Olyan témák feldolgozása, megbeszélése, amely az óvoda és a család közös feladatait érinti. A szülőket érdeklő témában szakemberek bevonása.

A gyermekek napi életét bemutató kisfilmek bemutatása a szülőknek.

A szülői értekezlet nem adhat tájékoztatást az egyes gyermekek fejlődéséről.

(Időpontjai, tartalma: mellékletben)

- A gyermekek fejlettségéről való tájékoztatás előre kiírt fogadó órákon illetve folyamatosan - igény szerint
- Szülők naprakész többlépcsős tájékoztatása
  - minden szülő fél éves programot kap szeptemberben és januárban.
  - a havi programok megjelentetése az óvoda központi és a csoportok hirdetőtábláján, valamint az óvodák honlapján.
  - aktuális programok, információk a csoportok hirdetőtábláján és a honlapon.
- A csoportok életébe való betekintés lehetősége egyeztetett időpontban.
- Az újonnan érkező gyerekek beszoktatása közösen a szülőkkel a Reménység Óvodában a fokozatos, a Gelléri A.E. (Tégla) Óvodában az anyás beszoktatás módszerével az egyéni gyermeki szükségletek figyelembe vételével 2 hét időtartamban.
- *Közös programok, ünnepek:*  
Lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére.

*Óvodánk érdekegyeztető fóruma* a csoportok szülőközösségéből megalakított SZMK vezetőség.

Az SZMK összetétele: csoportonként két-két képviselő és egy fő SZMK elnök. Az elnök a szülők egyeztetésével minden év szeptember 30-ig éves tervet készít, és képviseli a szülők jogait. Az SZMK éves terve része az óvodai munkatervnek. Évi három alkalommal SZMK vezetőségi értekezleten vesznek részt az óvoda vezetőségével, ahol aktuális problémák, ötletek megbeszélése történik

### **Céljaink:**

- Érezzék, hogy óvodánkban legfontosabb a gyermekek érzelmi biztonsága, szeretete.
- Érzékeljék, hogy tevékenységrendszerünk, nevelési módszereink a gyermekek egyéni fejlődését szolgálják.
- Azonosuljanak nevelési elveinkkel, célkitűzéseinkkel, együttműködésükkel segítik nevelőmunkánk még eredményesebbé tételét.
- Kritikáik konstruktívak legyenek.
- Őszinte véleményük, probléma felvetésük segítse az együttnevelést.



- Tartsák be az óvoda Házirendjét, ebben segítsék gyermekeiket is.
- Legyenek aktív részesei óvodánk életének.
- Vegyék figyelembe óvodánk napirendjét, az óvodapedagógusok kéréseit, segítve ezzel nevelőmunkánkat.
- Érdeklődjenek napi életünk iránt.
- Gyermekeik fejlődését kísérik figyelemmel.

Céljaink eléréséhez:

El kell nyernünk és meg kell tartanunk a bizalmukat.

Hitelesnek kell lennünk.

Egymást tiszteletben tartva kell kommunikálnunk.

Folyamatosan információkkal kell szolgálnunk az óvoda működéséről, pedagógiai elveiről, módszertani megoldásairól, gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.

A gyermekek fejlődéséről szóló tájékoztatás mindenkitől elvárt szempontjai:

A beszélgetést csak az érintett szülő hallhatja. (Kerüljük az öltözőben, folyosón, udvaron történő kommunikációt)

A beszélgetésre fel kell készülni.

Megfelelő körülményeket kell biztosítani. (hely, idő, figyelem)

Megértő-együttműködő-segítő attitűd szükséges a pedagógus részéről.

## 5.2. Kapcsolattartásunk külső intézményekkel

Az intézményi átmenetek segítése szempontjából fontos tevékenység a kapcsolattartás. Különösen az óvoda-iskola átmenet problematikája indokolja, hogy tegyünk azért közösen a partner iskolákkal, hogy megkönnyítsük az átmenetet gyermekeink számára. A visszajelzés óvodásaink iskolai tanulásáról hasznos visszajelzés a pedagógiai munkánk eredményességét illetően.

*Bölcsődével:*

Mivel óvodánknak nincs körzete, a III. kerület egészéből fogad gyermekeket, Óbuda minden bölcsődéjéből kerülhetnek ki óvodásaink. A bölcsődéknek szórólapokon mutatkozunk be, ha igény van rá, részt veszünk szülői tájékoztatókon.

*Iskolával:*

Közvetlen partnerkapcsolatunk a Krúdy Általános Iskolával, az Óbudai Nagy László Általános Iskolával, alakult ki, hiszen kétnyelvű programunk folytatására elsősorban ebben a két intézményben van lehetőségük óvodásainknak.

*Az együttműködés alapelvei:*

Fenti iskolákkal kialakított kapcsolatunk alapja az együttműködés, az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, a kétnyelvű nevelés folyamatosságának biztosítása.

A pedagógusok együttműködésének feltétele egymás munkájának minél szélesebb körű megismerése, szakmai megbeszélések, fórumok, óra- és foglalkozás látogatások formájában. Az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessé tételén közösen munkálkodunk. az iskolába készülő gyermekek többször is ellátogatnak a két iskolába, ahol különböző színes programok



keretében ismerkedhetnek jövőbeni új környezetükkel. A tanítók néhányszor ellátogatnak az óvodába, közös játék keretében alakíthatják kapcsolataikat.

A nagycsoportos félévi szülői értekezletek, majd szülőfórumok témája az iskolára való felkészülés, a beszélgetés részt vevői óvodánk szakemberei (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus) is.

A szülők először az iskolai környezetben rendezett szülői tájékoztató értekezletek keretében találkozhatnak a két iskola képviselőivel, ahol minden kérdésükre kimerítő választ kaphatnak, majd több alkalommal bemutató órákon vehetnek részt, hogy az iskolaválasztást megkönnyítsék számukra.

A tudatosan átgondolt és megtervezett óvoda-iskola átmeneti programunktól azt várjuk, hogy a gyerekek örömmel és érdeklődéssel várják az iskolát.

Az együttműködő kapcsolat részeként figyelemmel kísérjük az iskolába került gyermekek beilleszkedését, eredményeit a visszacsatolás érdekében. A tapasztalatokat megvitatjuk és dokumentáljuk.

### 5.3. Kapcsolataink a szakszolgálattal, szakmai szolgáltatóval

#### **Pedagógiai Szakszolgálat:**

##### **Tartalma:**

- A gyerekek személyiségfejlesztésének segítése, terápiás foglalkoztatása igénybe vétele a meghatározott eljárásrend alapján
- Szükség szerint összehangolt szakmai fejlesztőmunka az óvodai pszichológussal, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, óvodapedagógussal, óvodavezetővel együttműködve.
- Iskolaérettségi vizsgálat kérése a meghatározott határidők figyelembe vételével.

*. Az esetmegbeszélések hasznos színterei a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekek nevelésében adódó problémáink megbeszélésének.*

*Az iskolaérettségi vizsgálatok eredményei és a különböző szakvélemények segítenek bennünket a továbblépésben.*

##### **Feladatunk:**

- A szülő meggyőzése a fejlesztő foglalkozások szükségességéről.
- Szükség szerint az iskolai érettség megállapításának vagy egyéb szakvélemény kérése.
- Segítő, együttműködő munkatársi kapcsolat kialakítása, fenntartása.

##### **Logopédussal:**

A telephelyen heti tíz órában egy kijáró logopédus foglalkozik a speciális fejlesztést igénylő gyermekekkel. (A székhelyen saját foglalkoztatású logopédus dolgozik.) A kialakult együttműködő munkatársi kapcsolat hatékonyan segíti a gyermekek fejlődését.



*Ennek feltétele:*

- A logopédus által javasolt prevenciós feladatok, gyakorlatok alkalmazása, beépítése nevelőmunkánkba és annak rendszeres gyakoroltatása.
- A szülők meggyőzése az otthoni feladatok gyakoroltatásáról, annak szükségességéről.

**Pedagógiai Szakmai Szolgáltatóval**

A POK által kínált képzési, tanácsadási lehetőségek figyelemmel kísérése.

**5.4. Védő-óvó hálózattal**

A hatályos jogszabályokban előírtakon túl, a gyermekek testi fejlődésének, egészségének biztosítása érdekében, törekszünk a közvetlen kapcsolat kialakítására.

Családgondozó- családsegítő: a gyermekek szociális körülményeinek figyelemmel kísérése mellett szükségességének tartjuk az együttműködő kapcsolat kialakítását. Ez elsősorban a gyermekvédelmi felelős feladata. A hatályos törvényi előírásnak megfelelően kihelyezett szociális segítő áll a családok rendelkezésére személyesen kéthetente egy alkalommal, egyéb elérhetőségeken folyamatosan.

**Feladat:**

- A szülő meggyőzése a segítő szándékunkról.
- Szükség esetén az óvodavezető és óvodapedagógus bevonása a szülő közreműködésével.

**5.5. Kapcsolatunk kulturális, sport és egyéb létesítményekkel**

Kerületünk kultúrtörténeti emlékei, kastélyai, múzeumai, könyvtárai, művelődési házai sajátos lehetőséget kínálnak. Ezeknek a lehetőségeknek a kihasználásával színesebbé, gazdagabbá tehetjük a gyermekek óvodai életét.

*Az együttműködés tartalma:*

Óvodáinkban a projektekhez kapcsolódóan szervezzük meg a különböző kulturális intézmények látogatását. A körültekintően kiválasztott tárlatok, kiállítások témái színesebbé, örömtelibbé és gazdagabbá teszik a gyermekek tevékenységét. Biztosítjuk számukra hogy, élményeiket kifejezhessék rajzaikban, alkotásaikban, illetve meghitt beszélgetések során.

Esztétikai élményeikre építve formáljuk kulturált magatartásukat, fejlesztjük érdeklődésüket, kíváncsiságukat és tevékenységi vágyukat.

A könyvtárlátogatás felkelti a gyermekek könyv iránti érdeklődését, szeretetét, későbbi olvasóvá nevel.



## 5.6. Kapcsolattartás a fenntartóval

### **A fenntartóval:**

Elsősorban a vezető feladata a munkáltatói, tanügy-igazgatási és a működés egyéb feladatainak ellátása érdekében.

**Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézménnyel:** napi kapcsolattartás az óvoda gazdaságos működése érdekében.

### **Az óvodavezető feladata:**

Munkatársi kapcsolat kialakítása, amely a segítő együttműködésen alapszik

## 5.7. Szőlőtő Kétnyelvű Oktatási Nonprofit Kft

**Az angol anyanyelvű pedagógiai asszisztenseket foglalkoztató külső cég:** a fenntartóval, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatával a kétnyelvű program megvalósítására létrejött együttműködési megállapodás alapján. A pedagógiai munka az óvoda és a foglalkoztató cég között létrejött együttműködési szerződés alapján folyik.

## 5.8. Százzorszép Alapítvány, Színes Gyermekvilág Alapítvány

Óvodáink támogatására létrehozott szervezetek. Az együttműködés igényli az állandó és rendszeres kapcsolattartást az alapítványok kuratóriumaival.

## 5.9. Külhoni magyar óvodákkal

Kapcsolat kialakításra és tartásra törekszünk egy-két külhoni magyar óvodával.





## VIII. Gyermekevédelem az óvodában, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

***A nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy:***

- ***az óvodai nevelésnek az gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia,***
- ***a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - különleges védelem illeti meg, a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvodának kiegészítő szerepet kell játszani.***

### **Az óvoda jellemzői gyermekvédelmi szempontból**

Zártabbak lettek a családok, nem szívesen engednek betekintést belső életükbe. Az óvoda demokratikus légköréből adódóan az otthoni gyermeknevelés problémáiból jelentős részt próbálnak hátrítani a szülők az óvodára.

Az óvoda nem vállalhatja át a családi nevelés feladatainak megoldását, de hozzájárulhat a családi szocializáció esetleg kedvezőtlen hatásának enyhítéséhez. Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, a jó partneri kapcsolatban valósulhat meg. *Alapja:* a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

A családi környezetek szociális szempontból heterogén képet mutatnak, azonban létszámban a hegyen szép, jó, vagy luxus szintű lakásokban, családi házakban élők dominálnak - vállalkozók, kiemelkedő egzisztenciával rendelkezők.

Jelentős arányban élnek megfelelő lakáskörülmények között alkalmazotti munkakörben dolgozó szülők, azonban életszínvonaluk minősége érezhetően romlik: étkezési hozzájárulást igényel kb. 10%.

Aránylag kevés azoknak a családoknak a száma, ahol egyik vagy mindkét szülő munkanélküli: kb. 5-10%.

Vizonylag magas a 2-nél több gyereket vállaló családok száma: kb. 20-25%.

***Óvodánkban a speciális kétnyelvű programból adódóan a körzet kiterjed az egész kerületre, de felveszünk és idegen nyelvű, más népi kultúrából érkező gyermekeket is. Ezért a nevelőmunkában fontos szerepet játszik a másság és a más népek kultúrájának elfogadása.***

### **A gyermekevédelem célja:**

A törvényben foglaltaknak /1997. évi XXXI. Törvény / megfelelően:

A gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek (óvoda) meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel



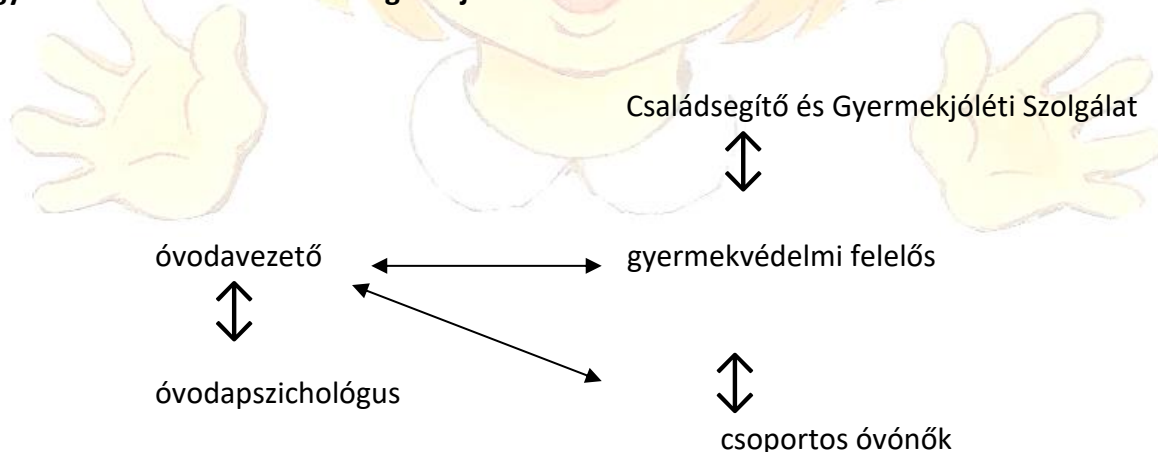
segítséget nyújtsanak a gyermekek törvénybe foglalt jogainak és érdekeiknek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettség teljesítéséhez.

- Segítségnyújtás a gyermekeknek - családoknak úgy, hogy a család megtartsa elsődleges szerepét.
- Összekötő kapocs szerepének vállalása a hivatali szervek és családok között.
- Információnyújtás a családok számára a szociális támogatottság lehetőségeiről.
- A gyermekvédelmi felelős a helyi gyermekvédelmi társszervek szakembereivel kapcsolatot tart.
- Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.
- A bántalmazás, erőszak megelőzése

### Feladataink:

- A gyermeki jogok érvényesítése, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslat tétel.
- Az 5 éves kort elért gyermekek kötelező óvodába járásának betarttatása.
- A családi környezetből adódó negatív hatások kompenzálása.
- Évente, valamint folyamatosan a családok anyagi helyzetének tapintatos feltárása.
- A gyermekek testi - lelki állapotában hirtelen bekövetkezett változás okainak kiderítése, információk gyűjtésével - segítségadás.
- Lehetőségeken belül konkrét segítségnyújtások - a családok érzékenységét figyelembe véve tapintatos közeledés.
- Az ide vonatkozó törvények naprakész ismerete.
- A felzárkóztatás és a tehetség gondozás megvalósítása.

### **A gyermekvédelmi feladatok végrehajtásáért felelősök rendszere:**



A gyermekvédelmi felelős az éves munkatervben meghatározottak szerint végzi feladatát.. Megtervezi a segítségnyújtás lehetőségeit, a helyzetek megoldását elemzi és értékeli.

A csoportvezető pedagógusok a családokkal folyamatos kapcsolattartás során:





- segítő beszélgetéseket folytatnak
- szükség szerint családlátogatásra mennek
- megfigyeléseikkel segítik a feltáró preventív munkát
- a gyermekektől, családtól kapott információkat bizalmasan kezelik
- bármelyik fél igénye szerint fogadóórát tartanak

### Az óvodai gyermekvédelmi tevékenység ellenőrzése, értékelése és fejlesztése

- Évente írásban beszámol a gyermekvédelmi felelős a feladatainak megvalósulásáról.
- Folyamatosan és a nevelési év végén beszámolnak a csoportvezető pedagógusok a felmerülő problémákról és azok megoldásáról.
- A nevelő testület elemzi és értékeli az intézmény gyermekvédelmi tevékenységét a beszámolók alapján.
- Az eredményeket elismerve feltárja a hiányosságokat.
- Az éves intézményi beszámolóban az óvodavezető rögzíti az eredményeket és a fejlesztés lehetőségeit.





## IX. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Óvodánk programjának hatékonyságát a gyermek fejlesztésében elért eredmények tükrözik.

Ebben a fejezetünkben megfogalmazzuk az óvodai nevelésünk várható fejlődés eredményeit.

- 1 A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érik szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- 2 Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai élethez.
  - a) *A testileg egészségesen fejlődő gyermek* hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.
  - b) *A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek* az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségének, a testséma kialakulásának.).

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

    - Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
    - Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
    - A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemei fogalmi gondolkodási folyamat is kialakulóban van.

### **Az egészségesen fejlődő gyermek:**

- Érthetően, folyamatosan **kommunikál**, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán-, és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetnek.) Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- **Elemi ismeretekkel rendelkezik** önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felméri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a



viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Kellő szabálytudattal, és feladat tudattal rendelkeznek, adott probléma helyzetben szükség szerint kreatív megoldást keres.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek **szociálisan éretté válnak** az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre a felnőttel, és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes fokozatosan együttműködni, kapcsolatot teremteni, felnőttekkel, gyerekekkel egyaránt.

3.A három éves kortól) kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A program sikerét és a nevelőmunka eredményességét nagyban befolyásolhatják a gyermekek képességei, szociokulturális körülményei. A várható eredményeket ennek ismeretében kell értékelni. Ennek mérlegelésével minden esetben az óvoda határozza meg, hogy egy-egy csoport mit fogad el sikeres fejlesztő munkának



GOOD BYE KINDERGARTEN



## X. Pedagógiai programunk ellenőrzési - értékelési rendszere

A program ellenőrzésében, értékelésében - az óvodavezető, a vezető helyettesek, a munkaközösség vezetők irányításával, valamennyi óvodapedagógus részt vesz egy-egy nevelési- fejlesztési területen belül.

### Az értékelés szempontjai, területei:

- eddigi nevelő-fejlesztő munkánk értékelése a kreativitás, a kétnyelvűség és a bátorító pedagógia megvalósulásának szemszögéből a projektpedagógia alkalmazásával
- óvodai tevékenységrendszerünk megfelel-e a szülők elvárásainak,
- a gyermekek készség és képességszintje
- szokás és szabályrendszerünk,
- működési feltételeink,
- óvoda dokumentumai.

A helyzetfeltáró értékelések segítik felfedni az eredményeinket, hiányosságainkat és meghatározzák a továbblépés feladatait, a hiányosságok megszüntetésére.

### Az értékelés, elemzés kiterjed:

- arra, hogy a programban megfogalmazott nevelési-fejlesztési tartalmak megjelennek-e a gyermekek nevelésében, és azok hatására, eredményére,
- a kreativitásra nevelés eredményességére, hatékonyságára,
- a kétnyelvű nevelés eredményességére, hatékonyságára,
- a bátorító pedagógia eredményességére
- az egészséges életmód, az érzelmi nevelés és a szocializáció, értelmi fejlesztés területeire,
- a szülők visszajelzéseire,
- a nevelőtestületre tett hatására.

Az értékeléshez, elemzéséhez felhasználjuk az óvoda dokumentumait, valamint a fejlesztő-nevelőmunka közvetlen megfigyelésen alapuló tapasztalatait.

Mivel a program 5 éves ciklusra épül, fejlesztő elképzeléseinek eredményességét, átfogó hatását, csak a ciklus végén - mint egy kimenetet- értékelhetjük teljességében.

Az értékelés, elemzés szempontjainál az óvodáskor végére elérendő és – az alapprogramban megfogalmazott és kívánatos fejlettségi szint, fejlődési eredmények az iránymutatóak.



**HA TEHETED KÉZZEL-FEJJEL-SZÍVVEL:**

*személyes érdeklődésből indítatva,  
szabadon játszva, próbálkozva, tévedve,  
egyéni ütembe haladva,  
az önkifejezés lehetőségeivel élve,  
kreatívan, leleményesen,  
önállóan felfedezve,  
önbizalommal, felelősséggel,  
tárgyi, érzelmi biztonságban,  
gazdag, ihlető környezetben,  
figyelmes segítséggel,  
ösztönző támogatással,  
szeretettel, megértéssel befogadva,  
jó szándékkal bírálva,  
nyitottan, rugalmasan tolerálva,  
egyéni különbségeket tiszteletben tartva,*

**SZÁRNYAKAT ADHATSZ ÓVODÁSAIDNAK**

*/ Zsámboki Károlyné/*



## Felhasznált szakirodalom:

Az óvodai nevelés országos alapprogramja (255/2009.(XI.20.) Kormányrendelet)

B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék (Calibra Bp. 1993.)

Marosi Máday István dr.: Individuálpszichológia (MIPE 2010.)

Falvay Károly: 27 magyar népi játék (Junior 1995.)

Ritmikus mozgás, énekes játék (OPI 1990.)

Farkas Endre: Erkölc, érték, nevelés (Tankönyvkiadó Bp. 1980.)

Fodorné Földi Rita: Testnevelési játékok szerepe a koordinációs képességek és pszihikus alapfunkciók fejlesztésében (Óvodai Nevelés Bp. 1993.)

Alfred Adler: Emberismeret (Göncöl kiadó, Budapest)

Szuhányi Mária: Individuál pszichológiai kiképzés (Jegyzet, Budapest, 1992-1993.)

Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban (Okker Oktatási Kiadó, 1998.)

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenciós óvodai program (Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt., 1997.)

Forrai Katalin: Ének az óvodában (Editio Musica Budapest, 1994. Harmadik kiadás)

Katalin Forrai: Music in Preschool (Editio Musica Budapest, 1994.)

Szöveggyűjtemény – Az ének zene és módszertan (Budapesti Tanítóképző

Főiskola,1996.

Geliman Anna: A gyermek erkölcsi ítéleteinek fejlődése

Herczog Mária: A gyermekvédelem dilemmái Gyermekvédelmi kiskönyvtár (Pont Kiadó Bp. 1997.)



Dr. Kis Tihamér: A gyermekek értelmi fejlesztése az első hat életévében Piaget szellemében

Kommunikáció és önkifejezés az óvodában és az óvodapedagógus képzésben (Hajdúböszörmény 1995.)

Mérei Ferenc-V.Binét Ágnes: Gyermeklélektan (Gondolat Bp. 1975.)

Millar Sussana: Játék pszichológia (Közgazdasági és Jogi Kiadó Bp. 1973.)

Módszertani Segédanyagok Hajdú-Bihar megyei Pedagógiai Intézet Debrecen 1992

Dr. Páli Judit: Játék és gondolkodási stratégia Óvodai Nevelés 1984. 6-7-8-9.sz.

Pereszlényi Éva - Porkolábné Balogh Katalin: Játék – Mozgás – Kommunikáció (Alcius Bt. Bp. 1996.)

Perlai Dezsőné: A matematikai nevelés módszertana (Nemzeti Tankönyv Kiadó Bp. 1997.)

Dr. Tótszőlősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában (Bp. 1994.)

Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata (Fővárosi ENK 1981.)

Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével (Tankönyvkiadó Bp. 1989.)

Vélemények, viták Az esztétikai nevelésről (Kossuth kiadó Bp. 1980.)

Villányi Györgyné: Tanulmányok a kisgyermek neveléséről Magyar Pedagógiai Társaság Kisgyermek nevelési szakosztálya (OKKER Oktatási Iroda 1996.)

Zsámboki Károlyné- Horváthné Szigligeti Adél: Matematika kézzel, fejjel, szívvel (FABULA 1993.)

Körmöci Katalin Projektműködés az óvodában (Nemzeti Tankönyvkiadó 2010.)



## Tartalom

I.	Bevezető	3.o.
II.	Óvodánk adatai	5.o.
III.	Óvodánk rövid bemutatása	6.o.
IV.	Gyermekkép, óvodakép	
	1. Gyermekkép	7.o.
	2. Óvodakép	8.o.
	3. Nevelésünk alapvető célja	9.o.
	4. Alapelveink	9.o.
	5. Küldetésnyilatkozat	10.o.
	6. Az óvodapedagógus, mint modell	11.o.
V.	Az óvodai nevelés feladatai	
	1. Óvodai nevelésünk három alappillére	12.o.
	2. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program	18.o.
	3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	21.o.
	4. Esztétikai nevelés	29.o.
	5. Az anyanyelvi, értelmi nevelés és fejlesztése	31.o.
VI.	Óvodai életünk tevékenységformái	29.o.
	1. Játék	34.o.
	2. Verselés, mesélés	38.o.
	3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	41.o.
	4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	43.o.
	5. Mozgás	46.o.
	6. A külső világ tevékeny megismerése	49.o.
	7. Munka jellegű tevékenységek	54.o.
	8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	56.o.
	9. Óvodánk mérési, értékelési rendszere	
VII.	Óvodai életünk megszervezése	65.o.
	1. Személyi feltételek	65.o.
	2. Tárgyi feltételek	67.o.
	3. Mindennapi életünk megszervezése	68.o.
	4. Ünnepek	69.o.
	5. Az óvoda kapcsolatrendszere	73.o.
VIII.	Gyermekvédelem az óvodában	61.o.
IX.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	82.o.
X.	Pedagógiai programunk ellenőrzési, értékelési rendszere	84.o.
XI.	Felhasznált irodalom	86.o.
XII.	Legitimációs záradék	89.o.





# LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

## 1. Véleményezte

\_\_\_\_\_

Dátum

\_\_\_\_\_

Szülői Közösség

## 2. Jóváhagyta

\_\_\_\_\_

Dátum

\_\_\_\_\_

Óvodavezető

## 3. Érvényességi nyilatkozat

A Százszorszép Pedagógiai Program érvényes 2018. szeptember 4-től visszavonásig.

## 4. Felülvizsgálat, értékelés időpontja: 5 évente

## 5. Módosítás előírásai

- Törvényi változás esetén
- Feladatváltozás esetén
- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról.
- Írásbeli előterjesztés nevelőtestületnek, óvoda vezetőségnek.

## 6. Nyilvánosságra hozatala:

A fenntartó és a partnereink által megtekinthető elektronikus formában az óvoda honlapján, a KIR/ Dokumentumok internetes oldalon, nyomtatott formában a székhelyen a titkári iroda előtt, a telephelyen a központi faliújságon és CD-n az óvodapedagógusi szobákban.